

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 24. 4. 2024

Správne konanie: č. 0021/SKO/2024 (predch. č. REO-RPMS/2023/01359)
Predmet: § 152 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z.
Účastník konania: TWITTER INTERNATIONAL UNLIMITED COMPANY
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 11. 4. 2024

Príloha:

- screenshot príspevku používateľa „Martin“ na platforme „X“ (predtým *Twitter*) dostupný na https://twitter.com/frano_sk/status/1538789396551434240

NÁVRH UZNESENIA:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 a § 110 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) v senáte 1 zloženom z predsedníčky senátu doc. PhDr. Anikó Dušíkovej, CSc. a členov senátu Ivana Bindasa a PhDr. Marty Danielovej na základe § 153 ods. 1 a 2 zákona č. 264/2022 Z. z., v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a v súlade s článkom 9 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách), rozhodla, že účastník správneho konania č. 0021/SKO/2024 (predch. č. REO-RPMS/2023/01359), TWITTER INTERNATIONAL UNLIMITED COMPANY,

je povinný odstrániť

príspevok používateľa „Martin“ šírený na platforme na zdieľanie obsahu „X“ (predtým *Twitter*) v znení „*MORGOŠ JE VÄČŠÍ PROBLÉM NEŽ MEDVEĎ !! 🐻🔪lebo sa ho nedá zo zákona odstreliť... #MORGOSI #CIGANI #ROMOVIA #ODSTREL #ROAMING https://instagr.am/p/ CfBI3qcqVaS/*“ a v rámci neho screenshotu príspevku v znení „*Lubomír Kocúr tieto informácie o výskyte MORGOŠOV nikde nie su písané... Cigán je väčší problém než medveď, lebo s aho nedá zo zákona odstreliť*“, dostupný na https://twitter.com/frano_sk/status/1538789396551434240,

a to v členských štátoch Európskej únie okrem Slovenskej republiky, a je tiež povinný zamedziť jeho ďalšie šírenie v členských štátoch Európskej únie okrem Slovenskej republiky, a to v lehote 5 dní od doručenia tohto rozhodnutia,

z dôvodu, že tento príspevok je nelegálnym obsahom v zmysle § 151 ods. 2. písm. a) a d) zákona č. 264/2022 Z. z. a je v rozpore s

- čl. 1 ods. 1 písm. a) a b) Rámcového rozhodnutie Rady 2008/913/SVV z 28. novembra 2008 o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva,
- čl. 1 a čl. 7 Charty základných práv Európskej únie,
- čl. 20 ods. 2 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach,
- čl. 4 písm. a) Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie a
- čl. 2 ods. 1 a čl. 3 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o počítačovej kriminalite, týkajúceho sa trestnoprávneho postihu činov rasovej a xenofóbnej povahy spáchaných prostredníctvom počítačových systémov.

Úloha:

Kancelária Rady vyhotoví písomné rozhodnutie a doručí ho účastníkovi konania.

T: 24. 5. 2024

Z: ReO

* * *

Dňa 26. 4. 2023 začala Rada voči spoločnosti TWITTER INTERNATIONAL UNLIMITED COMPANY (ďalej len „účastník konania“) správne konanie č. REO-RPMS/2023/00790 vo veci zamedzenia šírenia nelegálneho obsahu podľa § 152 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s poskytovaním vyššie uvedeného príspevku používateľa „Martin“ šíreného na platforme na zdieľanie obsahu *Twitter* (v súčasnosti „X“). Správne konanie č. REO-RPMS/2023/00790 bolo začaté z dôvodu, že príspevok vrátane textu v zdieľanom screenshote mohol napĺňať znaky trestného činu podľa § 423 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona – t.j. trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia, ako aj znaky trestného činu § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona – t.j. trestného činu podnecovania k násiliu voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich skutočnú alebo domnelú príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, etnickej skupine, a preto mohol predstavovať nelegálny obsah v zmysle ustanovenia § 151 ods. 2. písm. d) zákona č. 264/2022 Z. z.

Dňa 23. 6. 2023 bola Rade doručená e-mailová správa odoslaná z adresy support@twitter.com, ktorou účastník konania reagoval na oznámenie o začatí správneho konania. V tejto správe účastník konania uviedol, že „v súlade s platnými právnymi predpismi a jeho pravidlami (policies)“ účastník konania „blokuje nahlásený obsah“ (predmetný príspevok), „t. j. zneprístupňuje ho na Slovensku, a to vzhľadom na ustanovenia § 423 a § 424 Trestného zákona“.

Po preverení odkazu https://twitter.com/frano_sk/status/1538789396551434240, na ktorom bol predmetný príspevok dostupný, bolo zistené, že predmetný príspevok na tomto odkaze **už nie je na území Slovenskej republiky dostupný**. Uznesením Rady zo dňa 25. 10. 2023 bolo preto správne konanie č. REO-RPMS/2023/00790 **zastavené**.

Bolo však zároveň zistené, že predmetný príspevok **je stále dostupný z iných členských štátov Európskej únie**. Možno konštatovať, že verejný záujem môže byť ohrozený šírením predmetného príspevku nielen na území Slovenskej republiky, ale aj jeho šírením a dostupnosťou v iných členských štátoch Európskej únie, napríklad v Českej republike, kde žije veľké množstvo občanov Slovenskej republiky.

Hoci šírením a dostupnosťou predmetného príspevku v iných členských štátoch Európskej únie môže byť tiež ohrozený verejný záujem, vzhľadom na to, že v oznámení o začatí správneho konania č. REO-RPMS/2023/00790 zo dňa 26. 4. 2023 bola uvedená iba možnosť porušenia slovenského práva (§ 423 a § 424 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona, ktorý je platný na území Slovenskej republiky) a nebola v ňom uvedená možnosť porušenia právnych predpisov Európskej únie alebo medzinárodného práva, bolo potrebné správne konanie č. REO-RPMS/2023/00790 zastaviť. Ohľadom šírenia predmetného príspevku na území iných členských štátov Európskej únie (okrem Slovenskej republiky) a možného porušenia predpisov Európskej únie a medzinárodného práva bolo preto potrebné začať nové správne konanie.

Z tohto dôvodu preto Rada na svojom zasadnutí dňa **25. 10. 2023** prijala uznesenie o začatí správneho konania č. **0021/SKO/2024 (predch. č. REO-RPMS/2023/01359)** podľa § 152 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z. voči spoločnosti TWITTER INTERNATIONAL UNLIMITED COMPANY vo veci zamedzenia šírenia nelegálneho obsahu v súvislosti s poskytovaním príspevku používateľa „Martin“ šíreného na platforme na zdieľanie obsahu „X“ (predtým Twitter) v znení „**MORGOS JE VÄČŠÍ PROBLÉM NEŽ MEDVEĎ !!** **Lebo sa ho nedá zo zákona odstreliť... #MORGOSI #CIGANI #ROMOVIA #ODSTREL #ROAMING** <https://instagr.am/p/CfBI3qcqVaS/>“ a v rámci neho screenshotu príspevku v znení „**Lubomír Kocúr tieto informácie o výskyte MORGOŠOV nikde niesu písané... Cigán je väčší problém než medveď, lebo s aho nedá zo zákona odstreliť**“, dostupného **v členských štátoch Európskej únie okrem Slovenskej republiky** na https://twitter.com/frano_sk/status/1538789396551434240, ktorý mohol naplniť definíciu nelegálneho obsahu podľa § 151 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 28. 11. 2023, čím sa začalo správne konanie č. 0021/SKO/2024 (predch. č. REO-RPMS/2023/01359).

Účastník konania bol v oznámení o začatí konania vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 32 ods. 2 a 3 v nadväznosti na § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v správnom konaní, ktorým je príspevok na platforme „X“ dostupný na https://twitter.com/frano_sk/status/1538789396551434240, ktorý bol prílohou tohto oznámenia.

Dňa 15. 12. 2023 bolo Rade doručené stanovisko účastníka konania vo veci predmetného správneho konania č. 0021/SKO/2024 (predch. č. REO-RPMS/2023/01359).

Právne východiská posudzovania nelegálneho obsahu

Podľa § 13 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z. „Obsahovou službou je aj platforma na zdieľanie obsahu, najmä platforma na zdieľanie videí.“

Podľa § 151 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z. „Nelegálnym obsahom sa na účely tohto zákona rozumie obsah, ktorý

- a) napĺňa znaky detskej pornografie alebo **extrémistického materiálu**,
- b) podnecuje ku konaniu, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu,
- c) schvaľuje konanie, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu, alebo
- d) napĺňa znaky trestného činu popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo **trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti**.“

Podľa § 152 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z. „Konanie o zamedzení nelegálneho obsahu regulátor začne aj vtedy, keď z vlastnej činnosti získa informáciu o existencii nelegálneho obsahu a vec neznesie odklad.“

Podľa § 153 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. („Rozhodnutie o zamedzení šírenia nelegálneho obsahu“) „Ak je v konaní o zamedzení nelegálneho obsahu preukázané, že dotknutý obsah predstavuje nelegálny obsah a zároveň je jeho šírením ohrozený verejný záujem alebo predstavuje značný zásah do individuálnych práv či oprávnených záujmov osoby v pôsobnosti právneho poriadku Slovenskej republiky, regulátor **vydá rozhodnutie o zamedzení šírenia nelegálneho obsahu**, ktorým nariadi poskytovateľovi platformy na zdieľanie obsahu alebo poskytovateľovi obsahovej služby nevyžadujúcej oprávnenie podľa tohto zákona **odstrániť dotknutý nelegálny obsah a zamedziť jeho ďalšie šírenie**.“

Podľa § 153 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z. „Rozhodnutie podľa odseku 1 musí obsahovať

- a) informácie umožňujúce identifikovať dotknutý obsah,
- b) odôvodnenie, prečo dotknutý obsah predstavuje nelegálny obsah,
- c) odôvodnenie, prečo je šírením nelegálneho obsahu ohrozený verejný záujem alebo prečo predstavuje značný zásah do individuálnych práv či oprávnených záujmov osoby v pôsobnosti právneho poriadku Slovenskej republiky,
- d) lehotu, v ktorej je poskytovateľ obsahovej služby povinný odstrániť dotknutý nelegálny obsah a zamedziť jeho ďalšie šírenie.“

Podľa § 153 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z. „O vydaní rozhodnutia podľa odseku 1 musí regulátor informovať prostredníctvom svojej webovej stránky, prípadne aj iným vhodným spôsobom.“

Podľa čl. 3 písm. h) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2065 z 19. októbra 2022 o jednotnom trhu s digitálnymi službami a o zmene smernice 2000/31/ES (akt o digitálnych službách) (ďalej len „Akt o digitálnych službách“) „„nezákonný obsah“ je akákoľvek informácia, ktorá sama osebe alebo tým, že odkazuje na nejakú činnosť vrátane predaja výrobkov alebo poskytovania služieb, nie je v súlade s právnymi predpismi Únie alebo niektorého členského štátu, a to bez ohľadu na presný predmet alebo povahu týchto právnych predpisov“.

Podľa čl. 6 ods. 1 Aktu o digitálnych službách („Hosting“) „Ak poskytovaná služba informačnej spoločnosti pozostáva z uchovávania informácií poskytovaných príjemcom služby, poskytovateľ služby nie je zodpovedný za informácie uchovávané na žiadosť príjemcu služby pod podmienkou, že poskytovateľ: a) nemá skutočnú vedomosť o nezákonnej činnosti alebo nezákonnom obsahu a vzhľadom na nároky na náhradu škody si nie je vedomý skutočností alebo okolností, z ktorých by bolo zrejmé, že ide o nezákonnú činnosť alebo nezákonný obsah alebo b) po získaní takejto vedomosti alebo povedomia urýchlene koná, aby nezákonný obsah odstránil alebo k nemu znemožnil prístup.“

Podľa čl. 6 ods. 4 Aktu o digitálnych službách „Tento článok nemá vplyv na možnosť justičného alebo správneho orgánu požiadať v súlade s právnym systémom členského štátu poskytovateľa služieb, aby ukončil porušovanie predpisov alebo mu zabránil.“

Podľa čl. 9 ods. 1 Aktu o digitálnych službách („Príkazy konať proti nezákonnému obsahu“) „Po prijatí príkazu konať proti jednej alebo viacerým konkrétnym položkám nezákonného obsahu vydaného príslušnými vnútroštátnymi justičnými alebo správnymi orgánmi na základe uplatniteľného práva Únie alebo vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie poskytovateľa sprostredkovateľských služieb bez zbytočného odkladu informujú orgán, ktorý príkaz vydal, alebo každý iný orgán uvedený v príkaze o vykonaní príkazu, pričom uvedú, či a kedy sa príkaz vykonal.“

Podľa čl. 9 ods. 2 Aktu o digitálnych službách „Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sa príkaz uvedený v odseku 1 zašle poskytovateľovi, splňal aspoň tieto podmienky:

a) uvedený príkaz obsahuje tieto prvky:

i) odkaz na právny základ príkazu v práve Únie alebo vo vnútroštátnom práve,

ii) odôvodnenie, v ktorom sa vysvetľuje, prečo informácie predstavujú nezákonný obsah, s odkazom na jedno alebo viaceré konkrétne ustanovenia práva Únie alebo vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie,

iii) identifikačné údaje vydávajúceho orgánu,

iv) jasné informácie umožňujúce poskytovateľovi sprostredkovateľských služieb identifikovať a lokalizovať dotknutý nezákonný obsah, ako napríklad jeden alebo viac presných URL a v prípade potreby aj dodatočné informácie,

v) informácie o mechanizmoch nápravy, ktoré má k dispozícii poskytovateľ sprostredkovateľských služieb a príjemca služby, ktorý obsah poskytol,

vi) v prípade potreby informácie o tom, ktorý orgán má dostať informácie o spôsobe vykonania daných príkazov;

b) územnú pôsobnosť uvedeného príkazu na základe uplatniteľných pravidiel práva Únie a vnútroštátneho práva vrátane charty a prípadne všeobecných zásad medzinárodného práva, ktorá je obmedzená na to, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie jeho cieľa;

c) uvedený príkaz sa zasiela v jednom z jazykov, ktoré uviedol poskytovateľ sprostredkovateľských služieb podľa článku 11 ods. 3, alebo v inom úradnom jazyku členských štátov dohodnutom medzi orgánom vydávajúcim príkaz a uvedeným poskytovateľom, a zasiela sa do elektronického kontaktného miesta, ktoré určil daný poskytovateľ v súlade s článkom 11; ak príkaz nie je vystavený v jazyku, ktorý uviedol poskytovateľ sprostredkovateľských služieb, alebo v inom dvojstranne dohodnutom jazyku, príkaz sa môže zaslať v jazyku orgánu, ktorý príkaz vydáva, za predpokladu, že je k nemu pripojený preklad aspoň prvkov, ktoré sú stanovené v písmenách a) a b) tohto odseku, do takéhoto deklarovaného alebo dvojstranne dohodnutého jazyka.“

* * *

Z vyššie uvedených ustanovení vyplýva, že **právnym základom právomoci Rady** uložiť účastníkovi predmetného správneho konania (platforme na zdieľanie obsahu) povinnosť odstrániť konkrétne položky nelegálneho obsahu je ustanovenie **§ 153 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z.** Podľa čl. 9 Aktu o digitálnych službách sa rozhodnutia Rady o odstránení nelegálneho obsahu vydané na základe § 153 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. považujú za príkazy konať proti nezákonnému obsahu v zmysle Aktu o digitálnych službách. Samotný Akt o digitálnych službách však nepredstavuje právny základ právomoci Rady na vydanie rozhodnutia o odstránení nelegálneho obsahu v predmetnom správnom konaní. Zo znenia čl. 9 ods. 1 Aktu o digitálnych službách vyplýva, že ide o príkaz „konať proti jednej alebo viacerým konkrétnym položkám nezákonného obsahu vydaného príslušnými vnútroštátnymi justičnými alebo správnymi orgánmi na základe uplatniteľného práva Únie alebo vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie“. Právnym základom právomoci Rady je v predmetnom prípade vnútroštátne právo (§ 153 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z.). Túto skutočnosť potvrdzuje aj odôvodnenie (recitál)

č. 31 Aktu o digitálnych službách, ktorý znie: „V závislosti od právneho systému jednotlivých členských štátov a predmetnej oblasti práva môžu vnútroštátne justičné alebo správne orgány vrátane orgánov presadzovania práva prikázať poskytovateľom sprostredkovateľských služieb, aby konali proti jednej alebo viacerým určitým konkrétnym položkám nezákonného obsahu alebo poskytlí určité konkrétne informácie. Vnútroštátne právne predpisy, na základe ktorých sa takéto príkazy vydávajú, sa značne líšia a tieto príkazy sa čoraz častejšie riešia v cezhraničných situáciách. Na to, aby sa tieto príkazy, najmä v cezhraničnom kontexte, plnili účinným a efektívnym spôsobom, tak, aby dotknuté orgány verejnej moci mohli plniť svoje úlohy a poskytovatelia nepodliehali neprimeranej záťaži, a bez toho, aby boli nenáležité dotknuté práva a oprávnené záujmy tretích strán, je potrebné stanoviť určité podmienky, ktoré by tieto príkazy mali spĺňať, a určité doplňujúce požiadavky týkajúce sa spracovania týchto príkazov. Týmto nariadením by sa preto mali harmonizovať len určité osobitné minimálne podmienky, ktoré by takéto príkazy mali spĺňať, aby poskytovatelia sprostredkovateľských služieb mali povinnosť informovať príslušné orgány o vykonaní týchto príkazov. Toto nariadenie preto neposkytuje právny základ pre vydávanie takýchto príkazov ani nereguje ich územnú pôsobnosť či cezhraničné presadzovanie.“ Akt o digitálnych službách teda sám osebe nezaložil právomoc Rady vydávať rozhodnutia o odstránení nelegálneho obsahu, a nezaložil ani právomoc Rady vydávať rozhodnutia s extra-teritoriálnym účinkom a nariadiť odstránenie nelegálneho obsahu dostupného v iných členských štátoch EÚ. Táto právomoc vnútroštátneho orgánu existovala už pred účinnosťou Aktu o digitálnych službách (v zmysle Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (ďalej aj „Smernica o elektronickom obchode“) a potvrdila ju aj judikatúra Súdneho dvora EÚ (napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-18/18 *Glawischnig-Piesczek v. Facebook Ireland Limited* z 3. októbra 2019), vydaná ešte pred účinnosťou Aktu o digitálnych službách. Odôvodnenia (recitály) Aktu o digitálnych službách objasňujú a sumarizujú platné princípy týkajúce sa odstraňovania nelegálneho obsahu, týkajúce sa možného extra-teritoriálneho účinku rozhodnutia o odstránení nelegálneho obsahu alebo týkajúce sa skutočnosti, že pri rozhodnutí o odstránení jednotlivých položiek nelegálneho obsahu, ktoré uložili na platformu používateľa platformy, nie je potrebné rešpektovať princíp krajiny pôvodu v zmysle čl. 3 ods. 2 Smernice o elektronickom obchode. Tieto princípy však existovali a boli platné už v zmysle Smernice o elektronickom obchode pred účinnosťou Aktu o digitálnych službách, čo potvrdilo napríklad aj rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-18/18 *Glawischnig-Piesczek v. Facebook Ireland Limited* z 3. októbra 2019 a následná prax vnútroštátnych súdov.

Skutočnosť, že Akt o digitálnych službách sa plne uplatňuje (resp. nadobudol plnú účinnosť) odo dňa 17. 2. 2024, teda až po začatí predmetného správneho konania zo dňa 25. 10. 2023, žiadnym spôsobom nebráni použitiu alebo zohľadneniu Aktu o digitálnych službách v predmetnom správnom konaní. Ustanovenia Aktu o digitálnych službách a súvisiace odôvodnenia (recitály), ktoré sú uvedené nižšie, sú procesnou úpravou alebo procesnými pravidlami, resp. vysvetľujú a objasňujú použitie týchto procesných pravidiel. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ, **procesné pravidlá, hneď ako nadobudnú účinnosť, možno uplatniť aj na prebiehajúce správne konania, ktoré začali ešte pred účinnosťou týchto procesných pravidiel.** Súdny dvor EÚ v rozsudku C-293/04 *Beemsterboer* uviedol (ods. 19): „Je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry sa všeobecné procesné pravidlá vzťahujú na všetky spory riešené v čase nadobudnutia účinnosti týchto pravidiel [pozri rozsudky zo 6. júla 1993, *CT Control (Rotterdam)* a *JCT Benelux/Komisia*, C-121/91 a C-122/91, Zb. s. I-3873, bod 22; zo 7. septembra 1999, *De Haan*, C-61/98, Zb. s. I-5003, bod 13; zo 14. novembra 2002, *Illumitrónica*, C-251/00, Zb. s. I-10433, bod 29, a z 1. júla 2004, *Tsapalos a Diamantakis*, C-361/02 a C-362/02, Zb. s. I-6405, bod 19]. Generálna advokátka vo svojom návrhu v tejto veci uviedla (ods. 22): „Nariadenie, ktorým bolo do colného kódexu doplnené nové znenie (...), neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia. Z tohto dôvodu cestou výkladu treba zistiť, či uvedené nové znenie sa môže uplatniť retroaktívne. Podľa ustálenej judikatúry to v zásade závisí od toho, či ide o procesné ustanovenie, alebo hmotnoprávne ustanovenie. Vo všeobecnosti sa procesné ustanovenia použijú na všetky konania prebiehajúce v čase nadobudnutia ich účinnosti [„Procedural rules are generally held to apply to all proceedings pending at the time when they enter into force...“], na druhej strane hmotnoprávne ustanovenia sa obvykle

vykladajú tak, že sa neuplatňujú na skutkové stavy vzniknuté pred nadobudnutím ich účinnosti.“. Rovnako sa uvádza napríklad aj v rozhodnutí Súdneho dvora EÚ C-201/04 *Molenbergnatie* (ods. 31): „Trebá zdôrazniť, že podľa ustálenej judikatúry sa procesné predpisy všeobecne vzťahujú na všetky spory prejednávané v čase nadobudnutia účinnosti týchto predpisov na rozdiel od hmotnoprávných predpisov, ktoré sa spravidla vykladajú tak, že sa nevzťahujú na skutočnosti existujúce pred nadobudnutím ich účinnosti (...)“. Navyše, ako už bolo uvedené vyššie, Akt o digitálnych službách neprináša zásadne nové procesné pravidlá pre konanie vnútroštátneho orgánu o odstránení nelegálneho obsahu, ale najmä harmonizuje a zjednocuje uplatňovanie doterajších procesných pravidiel a zabezpečuje účinnú spoluprácu a komunikáciu správnych orgánov a platforiem. Navyše, možno podotknúť, že Akt o digitálnych službách je potrebné zohľadniť aj z toho dôvodu, že s účinnosťou od 17. februára 2024 vypustil (zrušil) článok 14 Smernice o elektronickom obchode týkajúci sa zodpovednosti hostingových služieb a možnosti vnútroštátnych orgánov konať proti nelegálnemu obsahu (čl. 14 ods. 3) a fakticky inkorporoval toto pôvodné ustanovenie Smernice o elektronickom obchode do čl. 6 (resp. čl. 6 ods. 4) Aktu o digitálnych službách („Hosting“).

Možno tiež podotknúť, že náležitosti rozhodnutia Rady o odstránení nelegálneho obsahu vyplývajú z § 153 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z. ako aj z § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. Článok čl. 9 ods. 2 Aktu o digitálnych službách okrem iného tiež stanovuje, že rozhodnutie Rady o odstránení nelegálneho obsahu (príkaz) musí obsahovať informácie o mechanizmoch nápravy, ktoré má k dispozícii poskytovateľ sprostredkovateľských služieb a príjemca služby, ktorý obsah poskytol, musí vymedziť územnú pôsobnosť tohto rozhodnutia (príkazu) a upravuje aj spôsob zasielania rozhodnutia (príkazu) platforme na zdieľanie obsahu (jazyk a elektronické kontaktné miesto). Povinnosť správneho orgánu (Rady) uviesť v rozhodnutí o odstránení nelegálneho obsahu aj informácie o mechanizmoch nápravy (opravných prostriedkoch) a vymedzenie územnej pôsobnosti rozhodnutia vo výroku rozhodnutia však možno vyvodiť už aj z § 153 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z. v nadväznosti na § 3 ods. 1 a 2 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

* * *

Dňa 20. 6. 2022 bol na profile na zdieľanie obsahu *Twitter* (v súčasnosti „X“) publikovaný príspevok používateľa „Martin“, ktorý pozostával z textu a zdieľaného screenshotu iného príspevku, ktorý tiež obsahoval text. Išlo o príspevok v znení „**MORGOS JE VÄČŠÍ PROBLÉM NEŽ MEDVEĎ !! 🐻🇸🇰 Lebo sa ho nedá zo zákona odstreliť... #MORGOSI #CIGANI #ROMOVIA #ODSTREL #ROAMING [https://instagr.am/p/ CfB13qcqVaS/](https://instagr.am/p/CfB13qcqVaS/)**“ a v rámci neho screenshot iného príspevku v znení „**Lubomír Kocúr tieto informácie o výskyte MORGOSOV nikde nisu písané... Cigáň je väčší problém než medveď, lebo s aho nedá zo zákona odstreliť**“.

Text príspevku aj text v zdieľanom screenshotu označujú „cigáňa“ a „morgoša“ za väčší problém než medveďa, pretože ho zákon, na rozdiel od medveďa, neumožňuje „odstreliť“. Termín „cigáň“ je výraz používaný na označenie osoby z rómskej etnickej menšiny (Rómovia). Termín „morgoš“ je regionálny nárečový výraz zo slovenského regiónu Hont tiež pre označenie osoby z rómskej etnickej menšiny.¹

Predmetný príspevok teda vyjadruje poľutovanie nad faktom, že nie je možné osoby z rómskej etnickej menšiny zastreliť rovnako ako medvede. Autor príspevku zároveň použil v príspevku aj hashtagy „#MORGOSI“, „#CIGANI“, „#ROMOVIA“ a „#ODSTREL“, čím došlo k zosilneniu účinku predmetného príspevku.

* * *

¹ <https://narecie.sk/morgo%C5%A1>

K skutočnosti, že predmetný príspevok je nelegálnym obsahom v zmysle vnútroštátneho (slovenského) práva:

Ako bolo uvedené vyššie, podľa § 151 ods. 2 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z. „*Nelegálnym obsahom sa na účely tohto zákona rozumie obsah, ktorý... naplňa znaky detskej pornografie alebo extrémistického materiálu*“. Podľa § 151 ods. 2 písm. d) zákona č. 264/2022 Z. z. „*Nelegálnym obsahom sa na účely tohto zákona rozumie obsah, ktorý... naplňa znaky trestného činu popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti*.“

Podľa § 130 ods. 7 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona „*Extrémistickým materiálom sa na účely tohto zákona rozumie písomné, grafické, obrazové, zvukové alebo obrazovo-zvukové vyhotovenie obhajujúce, podporujúce alebo podnecujúce nenávisť, násilie alebo neodôvodnene odlišné zaobchádzanie voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, farbe pleti, etnickej skupine, pôvodu rodu alebo pre ich náboženské vyznanie, ak je zámerom pre predchádzajúce dôvody*“.

Podľa § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona je trestný čin „podnecovanie k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti“ definovaný nasledovne: „*Kto verejne podnecuje k násiliu alebo nenávisti voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich skutočnú alebo domnelú príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, etnickej skupine, pre ich skutočný alebo domnelý pôvod, farbu pleti, sexuálnu orientáciu, náboženské vyznanie alebo preto, že sú bez vyznania, alebo verejne podnecuje k obmedzovaniu ich práv a slobôd, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky*.“

Podnecovaním sa podľa komentára k Trestnému zákonu rozumie prejav, ktorým páchatel' zamýšľa vzbudiť u iných osôb nenávisť k niektorému národu, národnosti, rase či etnickej skupine, vyvolať u iných osôb konanie smerujúce k obmedzovaniu práv a slobôd ich príslušníkov, pričom nezáleží na forme prejavu, môže ísť o prejav priamy, nepriamy i skrytý.²

Podľa odbornej literatúry podnecovanie môže byť vykonané slovom, písmom, tlačou, obrazom, verejnou počítačovou sieťou alebo iným spôsobom. Trestný čin je dokonaný prejavom, ktorého obsahom je podnecovanie. Podnecovanie môže byť adresované neurčitému okruhu a počtu osôb, ale spadá sem aj konanie voči individuálne alebo druhovo určeným osobám.³

Pri posudzovaní, či ide podnecovanie k násiliu, k nenávisti alebo k obmedzovaniu práv, treba predmetné vyjadrenie interpretovať v jeho bezprostrednom ako aj širšom kontexte, a tiež treba posúdiť, či vyjadrenie nepredstavuje nepriamu, resp. implicitnú výzvu k násiliu, ospravedľovanie násilia, nenávisti alebo neznášanlivosti. Podľa rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva *Perinçek v. Švajčiarsko* (ods. 206) je potrebné zohľadniť, „*či vyhlásenia interpretované a videné v ich bezprostrednom alebo širšom kontexte možno považovať za priamu alebo nepriamu výzvu k násiliu, alebo za ospravedľovanie násilia, nenávisti alebo neznášanlivosti*“, pričom „*pri posudzovaní tejto otázky bol Súd obzvlášť citlivý voči paušálnym tvrdeniam, ktoré útočia na celé etnické, náboženské alebo iné skupiny, alebo ich vrhajú do zlého svetla*“. V rozhodnutí *Sanchez v. Francúzsko* (rozhodnutie Veľkej komory z 15. 5. 2023, ods. 157) Európsky súd pre ľudské práva uviedol: „*Nenávisťné prejavy nie sú vždy ako také otvorene prezentované. Môžu mať rôzne formy, a to nielen zjavne agresívne a urážlivé výroky, ktoré úmyselne podkopávajú hodnoty tolerancie, sociálneho mieru a nediskriminácie (...), ale aj implicitné výroky, ktoré, aj keď sú vyjadrené opatrne alebo v hypotetickej forme (...), sú rovnako nenávisťnými*.“ Aj podľa odbornej literatúry týkajúcej sa

² Burda, E. - Čentěš, J. - Kolesár, J. - Záhora, J. a kol.: Trestný zákon. Osobitná časť. Komentár. II. diel. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2011, s. 1474.

³ Herzeg, J.: Trestné činy z nenávisti. Praha: ASPI Wolters Kluwer, 2007, s. 45.

nenávisťných prejavov skutočný význam slovného vyjadrenia nie je tvorený iba doslovným jazykovým významom slovného vyjadrenia, ale je tvorený kombináciou toho, čo bolo výslovne vyjadrené, čo bolo autorom vyjadrenia mienené a čo bolo vyjadrením naznačené (implikované).⁴ Pri posudzovaní prejavov a riešení otázky, či ide o podnecovanie nenávisťi, teda nemožno vychádzať iba z doslovného jazykového významu izolovaných slov, viet alebo formulácií, ale tieto vety a formulácie treba posúdiť v ich celku a v kontexte.

Vo vzťahu k predmetnému príspevku možno preto konštatovať, že vyjadrenie, označujúce osoby z rómskej etnickej menšiny („cigáňa“, „morgoša“) za „väčší problém“ než medveďa, pretože ho zákon, na rozdiel od medveďa, neumožňuje „odstreliť“, a teda vyjadrujúce poľutovanie nad faktom, že nie je možné osoby z rómskej etnickej menšiny zastreliť rovnako ako medvede, **možno považovať za implicitné podnecovanie k násiliu, za podnecovanie k nenávisťi** voči osobám z rómskej etnickej menšiny, resp. za podnecovanie **k obmedzovaniu ich práv a slobôd**.

Podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona „*Trestný čin je spáchaný verejne, ak je spáchaný... obsahom tlačoviny alebo rozširovaním spisu, filmom, rozhlasom, televíziou, použitím počítačovej siete alebo iným obdobne účinným spôsobom*“.

Takéto vyjadrenie urobené prostredníctvom verejne prístupného príspevku na verejne prístupnej platforme na zdieľanie obsahu zároveň možno kvalifikovať ako vykonanú použitím počítačovej siete a teda išlo o podnecovanie k násiliu alebo k nenávisťi, resp. k obmedzovaniu práv a slobôd **urobené verejne**.

Podľa § 129 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona „*Skupinou osôb sa na účely tohto zákona rozumejú najmenej tri osoby*.“

Zo skutočnosti, že v predmetnom príspevku sú použité slová, ktorými sa označujú osoby z rómskej etnickej menšiny („cigáň“, „morgoš“) a v príspevku boli použité aj hashtagy „#MORGOSI“, „#CIGANI“, „#ROMOVIA“, vyplýva, že ide o podnecovanie k násiliu alebo k nenávisťi, resp. k obmedzovaniu práv a slobôd **voči skupine osôb**.

Zo skutočnosti, že v predmetnom príspevku boli použité slová, ktorými sa všeobecne označujú osoby z rómskej etnickej menšiny („cigáň“, „morgoš“) a zo skutočnosti, že v príspevku boli použité aj hashtagy „#MORGOSI“, „#CIGANI“, „#ROMOVIA“, a teda že predmetný príspevok sa týka skupiny obyvateľov určenej ich príslušnosťou k etnickej skupine (Rómovia), možno vyvodiť, že ide o podnecovanie k násiliu alebo k nenávisťi, resp. k obmedzovaniu práv a slobôd voči skupine osôb **pre ich príslušnosť k etnickej skupine**.

Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti možno konštatovať, že predmetný príspevok **predstavuje podnecovanie k násiliu alebo k nenávisťi voči skupine osôb pre ich príslušnosť k rómskej národnosti alebo etnickej skupine, resp. k obmedzovaniu ich práv a slobôd** a napĺňa znaky **extrémistického materiálu** podľa § 130 ods. 7 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona ako aj znaky **trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisťi** podľa § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona.

Podľa § 151 ods. 2 písm. a) a d) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách nelegálnym obsahom sa na účely tohto zákona rozumie aj obsah, ktorý napĺňa znaky **extrémistického materiálu** alebo znaky **trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisťi**. Z toho dôvodu predmetný príspevok predstavuje **aj nelegálny obsah v zmysle ustanovenia § 151 ods. 2. písm. a) a d) zákona č. 264/2022 Z. z.**

⁴ Napr. Sardo, A.: Hate Speech: A Pragmatic Assessment of the European Court of Human Rights' Jurisprudence. European Convention on Human Rights Law Review (2022) s. 1–42.

K skutočnosti, že predmetný príspevok je nelegálnym, resp. nezákonným obsahom v zmysle práva Európskej únie a medzinárodného práva:

Podľa čl. 1 ods. 1 písm. a) a b) **Rámcového rozhodnutie Rady 2008/913/SVV z 28. novembra 2008 o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva**, prijatého Radou Európskej únie (trestné činy súvisiace s rasizmom a xenofóbiou) „Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa považovali za trestné tieto úmyselné skutky:

a) **verejné podnecovanie k násiliu alebo nenávisti** voči skupine osôb alebo členovi takejto skupiny vymedzenej podľa rasy, farby pleti, náboženského vyznania, rodového pôvodu či **národného alebo etnického pôvodu**;

b) **spáchanie skutku uvedeného v písmene a) prostredníctvom verejného rozširovania alebo distribúcie písomností, obrázkov alebo iných materiálov**“.

Podľa čl. 20 ods. 2 **Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach** (zverejnený v Zbierke zákonov pod č. 120/1976) musí byť zákonom zakázaná „akákoľvek národná, rasová alebo náboženská nenávisť, ktorá predstavuje **podnecovanie k diskriminácii, nepriateľstvu alebo násiliu**“. Podľa dokumentu vypracovaného Úradom vysokého komisára pre ľudské práva OSN, ktorý interpretuje čl. 20 ods. 2 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach „- výraz „**podnecovanie**“ označuje vyhlásenie o národnostných, rasových alebo náboženských skupinách vyvolávajúce bezprostredné nebezpečenstvo diskriminácie, nepriateľstva alebo násilia voči osobám patriacim k týmto skupinám, - výrazy „**nenávisť**“ a „**nepriateľstvo**“ označujú intenzívne a iracionálne pocity odsúdenia, nevraživosti a odporu voči cieľovej skupine“.⁵

Podľa čl. 4 písm. a) **Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie** (zverejneného v Zbierke zákonov pod č. 95/1974 Zb., ktorý nadobudol platnosť 4. januára 1969) sa zmluvné štáty zaväzujú vyhlásiť za trestný čin okrem iného aj „**akékoľvek podnecovanie k rasovej diskriminácii, ako aj všetky násilné činy alebo podnecovanie k takým činom proti ktorejkoľvek rase alebo ktorejkoľvek skupine osôb inej farby pleti alebo etnického pôvodu**“. Podľa čl. 1 ods. 1 tohto dohovoru výraz „rasová diskriminácia“ v tomto dohovore znamená akékoľvek **rozlišovanie, vylučovanie, obmedzovanie alebo zvýhodňovanie** založené **nielen na rase** a farbe pleti, ale aj na rodovom, **národnostnom alebo etnickom pôvode**, ktorého cieľom alebo následkom je znemožnenie alebo obmedzenie uznania, používania alebo uskutočňovania ľudských práv a základných slobôd na základe rovnosti v politickej, hospodárskej, sociálnej, kultúrnej alebo v ktorejkoľvek inej oblasti verejného života. Vo Všeobecnom odporúčaní č. 35 o boji proti rasistickým nenávisťným prejavom, týkajúcim sa uplatňovania tohto medzinárodného dohovoru, vydanom Výborom OSN pre odstránenie rasovej diskriminácie dňa 26. 9. 2013, sa uvádza: „...výbor odporúča, aby zmluvné štáty vyhlásili a účinne sankcionovali ako trestné činy, ktoré sa trestajú zákonom: (...) (b) Podnecovanie k nenávisti, pohrdaniu alebo diskriminácii voči členom skupiny na základe ich rasy, farby pleti, pôvodu alebo národnostného či etnického pôvodu; (...) (d) Vyjadrovanie urážok, zosmiešňovanie alebo ohováranie osôb alebo skupín alebo odôvodňovanie nenávisti, pohrdania alebo diskriminácie z dôvodov uvedených v písmene b) vyššie, ak sa jednoznačne rovná podnecovaniu k nenávisti alebo diskriminácii“.

Podľa čl. 3 ods. 1 **Dodatkového protokolu k Dohovoru o počítačovej kriminalite, týkajúceho sa trestnoprávneho postihu činov rasovej a xenofóbnej povahy spáchaných prostredníctvom počítačových systémov** zo dňa 28. 1. 2003, ktorý pre Slovenskú republiku nadobudol platnosť 1. 10. 2023 (uverejnený v Zbierke zákonov pod č. 382/2023 Z. z.) „Každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby vo svojom vnútroštátnom právnom poriadku ustanovila ako trestný čin, pokiaľ je spáchaný úmyselne a neoprávnene, toto konanie: **distribúcia alebo iné sprístupňovanie rasového**

⁵ https://www.ohchr.org/sites/default/files/Rabat_threshold_test.pdf

a xenofóbneho materiálu prostredníctvom počítačového systému.“ Podľa čl. 2 ods. 1 tohto dodatkového protokolu „Na účely tohto Protokolu: „rasovým a xenofóbnym materiálom“ sa rozumie **každý písomný materiál, každé obrazové alebo iné znázornenie myšlienok alebo teórií, ktoré obhajuje, podporuje alebo podnecuje nenávisť, diskrimináciu alebo násilie proti ktorémukoľvek jednotlivcovi alebo skupine jednotlivcov z dôvodu rasy, farby pleti, pôvodu alebo národnej či etnickej príslušnosti, ako aj náboženstva, pokiaľ sa použije ako zámienka pre ktorýkoľvek z týchto faktorov.**“ V rámci vysvetliviek k predmetnému Dodatkovému protokolu je v bode 12 uvedené: „Definícia obsiahnutá v čl. 2 ods. 1 odkazuje na písomne vyhotovený materiál (texty, knihy, periodiká, vyhlásenia, správy a pod.), obrazový materiál (obrazy, fotografie, kresby a pod.) a iné reprezentácie myšlienok a teórií s rasistického alebo xenofóbneho charakteru vo formáte, ktorý umožňuje jeho uchovávanie, spracovávanie a šírenie prostredníctvom počítačových systémov a sietí.“⁶

Podľa čl. 1 Charty základných práv Európskej únie „Ľudská dôstojnosť je nedotknuteľná. Musí sa rešpektovať a ochraňovať.“ Podľa čl. 7 Charty základných práv Európskej únie „Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a komunikácie.“ Podľa čl. 6 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii „Základné práva tak, ako sú zaručené Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ako vyplývajú z ústavných tradícií spoločných pre členské štáty, predstavujú všeobecné zásady práva Únie.“ Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí **Beizaras a Levickas v. Litva** (rozhodnutie zo 14. 5. 2020, ods. 111 a 128), ktoré je aplikáciou a interpretáciou čl. 14 (zákaz diskriminácie) a čl. 8 (právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života) Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uviedol: „...ak skutky predstavujúce závažné trestné činy sú namierené proti telesnej alebo duševnej integrite osoby, iba účinné trestnoprávne mechanizmy môžu zabezpečiť primeranú ochranu a slúžiť ako odstrašujúci faktor (pozri *Identoba a ostatní*, § 86, ...). Súd rovnako akceptoval, že trestnoprávne opatrenia boli potrebné vo vzťahu k **priamym verbálnym útokom a fyzickým vyhrážkam motivovaným diskriminačnými postojmi** (pozri *R.B. proti Maďarsku*, č. 64602/12, §§ 80 a 84-85, 12. apríl 2016; *Király a Dömötör proti Maďarsku*, č. 10851/13, § 76, 17. január 2017; a *Alković proti Čiernej Hore*, č. 66895/10, §§ 8, 11, 65 a 69, 5. december 2017). (...) Súd poznamenáva, že tento prípad sa týka **neskrývaných výziev na útoky na telesnú a duševnú integritu sťažovateľov** [pozri v tejto súvislosti *Panayotova a iní proti Bulharsku (dec.)*, č. 12509/13, §§ 58-59, 7. máj 2019, s ďalšími odkazmi], ktoré si vyžadujú ochranu trestným právom (pozri bod 111 vyššie).“ Ako už bolo uvedené vyššie, podľa rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva **Perinçek v. Švajčiarsko** (ods. 206) je pri posudzovaní oprávnenosti zásahu do slobody prejavu potrebné zohľadniť, „či vyhlásenia interpretované a videné v ich bezprostrednom alebo širšom kontexte možno považovať za priamu alebo nepriamu výzvu k násiliu, alebo za ospravedlňovanie násilia, nenávisťi alebo neznášanlivosti“, pričom „pri posudzovaní tejto otázky bol Súd obzvlášť citlivý voči paušálnym tvrdeniam, ktoré útočia na celé etnické, náboženské alebo iné skupiny, alebo ich vrhajú do zlého svetla“. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí **Savva Terentyev v. Rusko** (rozhodnutie z 28. augusta 2018, ods. 76) zdôraznil, že zraniteľnosť nejakej skupiny odôvodňuje jej zvýšenú ochranu, pričom takúto skupinu vymedzil ako „**nechránenú menšinu alebo skupinu, ktorá má históriu útlaku alebo nerovnosti alebo ktorá čelí hlboko zakoreneným predsudkom, nepriateľstvu a diskriminácii, alebo ktorá je zraniteľná z nejakého iného dôvodu, a preto v zásade môže potrebovať zvýšenú ochranu pred útokmi spáchanými urážaním, zosmiešňovaním alebo ohováraním** (porovnaj rozsudok *Soulas a iní v. Francúzsko*, č. 15948/03, §§ 36-41, 10. júl 2008; *Le Pen v. Francúzsko*, citované vyššie; a *Féret v. Belgicko*, č. 15615/07, §§ 69-73 a 78, 16. júl 2009, kde namietané výroky boli namierené proti neeurópskym komunitám prisťahovalcov vo Francúzsku, resp. v Belgicku; *Balsytė-Lideikienė proti Litve*, č. 72596/01, § 78, 4. november 2008, kde sa namietané výroky týkali národnostných menšín v Litve krátko po obnovení jej nezávislosti v roku 1990; alebo *Vejdeland a iní*, citované vyššie, § 54, kde bol namietaný výrok namierený proti homosexuálom).“

Definícia „**extrémistického materiálu**“ uvedená v § 130 ods. 7 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona a trestný čin **podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisťi** podľa § 424

⁶ <https://rm.coe.int/16800d37ae>

ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona sú implementáciou vyššie uvedených právnych predpisov Európskej únie a predpisov medzinárodného práva.

Vo vzťahu k predmetnému príspevku možno na základe vyššie uvedených interpretačných východísk konštatovať, že vyjadrenie, že osoby, resp. osoba z rómskej etnickej skupiny („cigáň“, „morgoš“) je „väčší problém“ než medveď, pretože ho zákon, na rozdiel od medveďa, neumožňuje „odstreliť“ a teda vyjadrujúce poľutovanie nad faktom, že nie je možné osoby z rómskej etnickej menšiny zastreliť rovnako ako medvede, možno považovať za

- „verejné podnecovanie k násiliu alebo nenávisti voči skupine osôb alebo členovi takejto skupiny vymedzenej podľa rasy etnického pôvodu“, a to „prostredníctvom verejného rozširovania alebo distribúcie písomností, obrázkov alebo iných materiálov“ v zmysle čl. 1 ods. 1 písm. a) a b) **Rámcového rozhodnutie Rady 2008/913/SVV z 28. novembra 2008 o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva,**

- „národnú nenávisť“, ktorá „predstavuje podnecovanie k diskriminácii, nepriateľstvu alebo násiliu“ v zmysle čl. 20 ods. 2 **Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach,**

- „podnecovanie k rasovej diskriminácii“ ako aj podnecovanie k násilným činom proti „skupine osôb inej farby pleti alebo etnického pôvodu“ v zmysle čl. 4 písm. a) **Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie,**

- „distribúcia alebo iné sprístupňovanie rasového a xenofóbneho materiálu prostredníctvom počítačového systému“, t.j. písomného materiálu, ktorý „obhaja, podporuje alebo podnecuje nenávisť, diskrimináciu alebo násilie proti ktorémukoľvek jednotlivcovi alebo skupine jednotlivcov z dôvodu farby pleti, pôvodu alebo národnej či etnickej príslušnosti“ v zmysle čl. 2 ods. 1 a čl. 3 ods. 1 **Dodatkového protokolu k Dohovoru o počítačovej kriminalite, týkajúceho sa trestnoprávneho postihu činov rasovej a xenofóbnej povahy spáchaných prostredníctvom počítačových systémov,**

- porušenie čl. 1 (právo na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti) a čl. 7 (právo na rešpektovanie súkromného života) **Charty základných práv Európskej únie.**

Predmetný príspevok je preto v rozpore aj s vyššie citovanými právnymi predpismi Európskej únie a medzinárodného práva.

* * *

K ohrozeniu verejného záujmu šírením predmetného príspevku:

V zmysle § 153 ods. 2 písm. b) a c) zákona č. 264/2022 Z. z. musí rozhodnutie o zamedzení šírenia nelegálneho obsahu obsahovať aj odôvodnenie, prečo dotknutý obsah predstavuje nelegálny obsah, a prečo je šírením nelegálneho obsahu **ohrozený verejný záujem** alebo prečo **predstavuje značný zásah do individuálnych práv či oprávnených záujmov osoby** v pôsobnosti právneho poriadku Slovenskej republiky.

V zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR možno slobodu prejavu obmedziť v záujme ochrany verejných záujmov - okrem iného aj vtedy, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných. Prejav podnecujúce k násiliu, k nenávisti alebo k obmedzovaniu práv a slobôd smerujúce voči skupine osôb určenej príslušnosťou k etnickej skupine (Rómovia) predstavujú neoprávnený zásah do práva na ochranu ľudskej dôstojnosti a do práva na súkromie osôb rómskej národnosti, resp. rómskeho etnického pôvodu a sú ústavne legitímnym dôvodom na obmedzenie slobody prejavu.

Pri posudzovaní, či je šírením predmetného nelegálneho obsahu (predmetného príspevku) ohrozený verejný záujem alebo či predstavuje značný zásah do individuálnych práv či oprávnených záujmov osoby, je potrebné zohľadniť aj princípy uvedené v rozhodnutiach Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúce sa nenávisťných prejavov. Ako už bolo uvedené vyššie, podľa rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva **Perinçek v. Švajčiarsko** (ods. 206) je potrebné zohľadniť, „či vyhlásenia interpretované a videné v ich bezprostrednom alebo širšom kontexte možno považovať za priamu alebo nepriamu

výzvu k násiliu, alebo za ospravedlňovanie násillia, nenávisti alebo neznášanlivosti“, pričom „pri posudzovaní tejto otázky bol Súd obzvlášť citlivý voči paušálnym tvrdeniam, ktoré útočia na celé etnické, náboženské alebo iné skupiny, alebo ich vrhajú do zlého svetla“. V rozhodnutí **Erbakan v. Turecko** (ods. 56) Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že „tolerancia a rešpekt pre rovnakú dôstojnosť všetkých ľudských bytostí tvorí základ demokratickej a pluralitnej spoločnosti. Z toho vyplýva, že v princípe sa môže v demokratických spoločnostiach považovať za nevyhnuté trestať všetky formy alebo dokonca zabraňovať všetkým formám prejavov, ktoré propagujú, podnecujú, podporujú alebo ospravedlňujú nenávisť založenú na neznášanlivosti (vrátane náboženskej neznášanlivosti), ak „formálne požiadavky“, „podmienky“, „obmedzenia“ alebo „sankcie“, ktoré boli uložené, sú primerané legitímnemu cieľu, ktorý je sledovaný...“. V rozhodnutí **Féret v. Belgicko** (ods. 73) Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že „podnecovanie nenávisti nevyžaduje nevyhnutne výzvu na nejaký akt násillia alebo iný kriminálny čin. Útoky na osoby urážaním, zosmiešňovaním alebo hanobením určitej časti obyvateľstva a konkrétnych skupín obyvateľstva alebo podnecovanie k diskriminácii, ako to bolo v danom prípade, stačia na to, aby orgány dali prednosť boju proti rasistickým prejavom pred slobodou prejavu uplatňovanou nezodpovedným spôsobom, ktorá ohrozuje dôstojnosť a dokonca bezpečnosť týchto častí alebo skupín obyvateľstva“.

Zohľadniac vyššie uvedené východiská možno konštatovať, že vzhľadom na to, že **predmetný príspevok podnecuje k násiliu, k nenávisti alebo k obmedzovaniu práv a slobôd**, a týka sa skupiny obyvateľov určenej ich príslušnosťou k etnickej skupine (Rómovia), je jeho šírením ohrozený verejný záujem.

* * *

K odstráneniu nelegálneho obsahu v iných členských štátoch Európskej únie (k extra-teritoriálnemu účinku rozhodnutia/príkazu):

Nie je sporné, že účastník predmetného správneho konania TWITTER INTERNATIONAL UNLIMITED COMPANY poskytuje hostingové služby v zmysle čl. 6 Aktu o digitálnych službách („Hosting“) a v zmysle čl. 14 Smernice o elektronickom obchode („Uloženie informácií na hostiteľskom počítači“).⁷

Právomoc vnútroštátneho správneho orgánu (Rady) prijať opatrenie (rozhodnutie, resp. príkaz) voči nelegálnemu obsahu, ktorý je účastníkom predmetného správneho konania šírený **v iných členských štátoch Európskej únie** (okrem Slovenskej republiky), je súčasťou právomoci Rady nariadiť odstránenie nelegálneho obsahu podľa § 153 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. Takáto právomoc je plne v súlade s Aktom o digitálnych službách, so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (ďalej len „Smernica o elektronickom obchode“), ako aj so zákonom č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 284/2002 Z. z. (ďalej len „zákon č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode“), ktorý je vnútroštátnou transpozíciou Smernice o elektronickom obchode.

Možnosť extra-teritoriálneho účinku rozhodnutia vnútroštátneho správneho orgánu o odstránení nelegálneho obsahu (vydaného v súlade s čl. 9 Aktu o digitálnych službách) potvrdzuje aj čl. 9 ods. 2 písm. b) Aktu o digitálnych službách, ktorý znie: „Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sa príkaz uvedený v odseku 1 zašle poskytovateľovi, splňal aspoň tieto podmienky: ... b) územnú pôsobnosť uvedeného príkazu **na základe uplatniteľných pravidiel práva Únie a vnútroštátneho práva vrátane**

⁷ Aj podľa druhej vety odôvodnenia (recitálu) č. 13 Aktu o digitálnych službách „Online platformy, ako sú **sociálne siete alebo online platformy, ktoré spotrebiteľom umožňujú uzatvárať s obchodníkmi zmluvy na diaľku, by sa mali vymedziť ako poskytovatelia hostingových služieb**, ktorí na žiadosť príjemcov služby nielen uchovávajú informácie, ktoré im títo príjemcovia poskytujú, ale ktoré na žiadosť príjemcov služby tiež šíria uvedené informácie verejnosti.“.

charty a prípadne všeobecných zásad medzinárodného práva, ktorá je obmedzená na to, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie jeho cieľa“. Toto ustanovenie Aktu o digitálnych službách teda výslovne ráta s tým, že správny orgán môže vymedziť územnú pôsobnosť rozhodnutia (príkazu) „na základe uplatniteľných pravidiel práva Únie ... vrátane charty a prípadne všeobecných zásad medzinárodného práva“, čiže nie iba na základe vnútroštátneho práva.

Túto skutočnosť potvrdzuje aj odôvodnenie (recitál) č. 36 Aktu o digitálnych službách, ktoré znie: „**Územná pôsobnosť takýchto príkazov konať proti nezákonnému obsahu by sa mala jasne stanoviť na základe uplatniteľného práva Únie alebo vnútroštátneho práva umožňujúceho vydanie príkazu a nemala by prekročiť rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie jeho cieľov. V uvedenej súvislosti by vnútroštátny justičný alebo správny orgán, ktorý by mohol byť orgánom presadzovania práva, ktorý vydal príkaz, mal vyvážiť cieľ, ktorý sa má príkazom dosiahnuť v súlade s právnym základom umožňujúcim jeho vydanie, s právami a oprávnenými záujmami všetkých tretích strán, ktoré môžu byť týmto príkazom dotknuté, najmä s ich základnými právami podľa charty. Najmä v cezhraničnom kontexte by sa účinok príkazu mal v zásade obmedziť na územie vydávajúceho členského štátu, pokiaľ nezákonnosť obsahu nevyplýva priamo z práva Únie alebo pokiaľ sa orgán vydávajúcí príkaz nedomnieva, že predmetné práva si vyžadujú širšiu územnú pôsobnosť v súlade s právom Únie a medzinárodným právom, pričom sa zohľadňujú záujmy medzinárodnej ústretovosti.**“

Z odôvodnenia (recitál) č. 36 Aktu o digitálnych službách teda výslovne vyplýva, že **územná pôsobnosť príkazu (napr. rozhodnutia) na odstránenie nelegálneho obsahu sa nemusí obmedziť iba na územie vydávajúceho štátu**, ak nelegálnosť, resp. nezákonnosť obsahu vyplýva z práva Európskej únie alebo ak sa orgán vydávajúcí príkaz domnieva, že ochrana práv si **vyžaduje širšiu územnú pôsobnosť príkazu na odstránenie obsahu – v súlade s právom Európskej únie a medzinárodným právom**.

Právomoc vnútroštátneho orgánu prijať opatrenie voči nelegálnemu obsahu (príspevku), ktorý je šírený v iných štátoch (teda s extra-teritoriálnym účinkom), bola potvrdená aj rozhodnutím Súdneho dvora EÚ vo veci **C-18/18 Glawischnig-Piesczek v. Facebook Ireland Limited** z 3. októbra 2019 (ďalej aj ako „rozhodnutie vo veci Glawischnig“). Súdny dvor EÚ v tomto rozhodnutí uviedol: „**Odôvodnenie 52 tejto smernice** [o elektronickom obchode] **spresňuje, že osobitosť vyplývajúca zo skutočnosti, že škoda, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti so službami informačnej spoločnosti, je charakteristická tak svojou rýchlosťou a svojím geografickým rozsahom, ako aj potrebou zabezpečiť, aby vnútroštátne orgány neohrozovali dôveru, ktorú by mali mať navzájom, viedla normotvorcu Európskej únie k výzve smerom k členským štátom, aby zabezpečili, že budú k dispozícii vhodné súdne opravné prostriedky. V rámci uplatnenia článku 18 ods. 1 smernice 2000/31 tak členské štáty disponujú osobitne širokou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o prostriedky nápravy a konania umožňujúce prijatie potrebných opatrení. (...) ...ako vyplýva najmä z článku 18 ods. 1 smernice 2000/31, daná **smernica v tejto súvislosti nestanovuje žiadne obmedzenie, najmä čo sa týka územnej pôsobnosti opatrení, ktoré sú členské štáty v súlade s touto smernicou oprávnené prijať**. V dôsledku toho, ako aj so zreteľom na body 29 a 30 tohto rozsudku, **smernica 2000/31 nebráni tomu, aby uvedené opatrenia o vydaní príkazu mali účinky na celosvetovej úrovni. (...) Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode), a najmä jej článok 15 ods. 1, sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby súd členského štátu mohol: (...) uložiť poskytovateľovi hostingu, aby odstránil informácie uvedené v príkaze alebo znemožnil k nim prístup na celosvetovej úrovni v rámci príslušného medzinárodného práva.**“**

K vymedzeniu územnej pôsobnosti rozhodnutia o odstránení predmetného príspevku v zmysle čl. 9 ods. 2 písm. b) Aktu o digitálnych službách:

Ako už bolo uvedené vyššie, podľa čl. 9 ods. 2 písm. b) Aktu o digitálnych službách „**Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sa príkaz uvedený v odseku 1 zašle poskytovateľovi, spíňal aspoň tieto**

podmienky: ... b) **územnú pôsobnosť uvedeného príkazu na základe uplatniteľných pravidiel práva Únie a vnútroštátneho práva vrátane charty a prípadne všeobecných zásad medzinárodného práva, ktorá je obmedzená na to, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie jeho cieľa**“.

Ako už bolo uvedené vyššie, prvá a druhá veta odôvodnenia (recitálu) č. 36 Aktu o digitálnych službách znie: „**Územná pôsobnosť takýchto príkazov konať proti nezákonnému obsahu by sa mala jasne stanoviť na základe uplatniteľného práva Únie alebo vnútroštátneho práva umožňujúceho vydanie príkazu a nemala by prekročiť rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie jeho cieľov. V uvedenej súvislosti by vnútroštátny justičný alebo správny orgán, ktorý by mohol byť orgánom presadzovania práva, ktorý vydal príkaz, mal vyvážiť cieľ, ktorý sa má príkazom dosiahnuť v súlade s právnym základom umožňujúcim jeho vydanie, s právami a oprávnenými záujmami všetkých tretích strán, ktoré môžu byť týmto príkazom dotknuté, najmä s ich základnými právami podľa charty.**“

Keďže rozhodnutie Rady o odstránení nelegálneho obsahu (predmetného príspevku) je vydané na základe § 153 ods. 1 a 2 zákona č. 264/2022 Z. z. („Rozhodnutie o zamedzení šírenia nelegálneho obsahu“) a v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, ako aj v súlade s čl. 9 Aktu o digitálnych službách („Príkazy konať proti nezákonnému obsahu“), konkrétne s čl. 9 ods. 2 písm. b) Aktu o digitálnych službách, malo by obsahovať vymedzenie územnej pôsobnosti rozhodnutia (príkazu) a tiež aj odôvodnenie, prečo je takáto územná pôsobnosť nevyhnutne potrebná na dosiahnutie účelu rozhodnutia, resp. cieľa príkazu.

Ako už bolo uvedené vyššie, odôvodnenie (recitál) č. 36 Aktu o digitálnych službách výslovne uvádza, že územná pôsobnosť príkazu (napr. rozhodnutia) na odstránenie nelegálneho obsahu sa **nesmú obmedziť iba na územie vydávajúceho štátu**, ak nelegálnosť, resp. nezákonnosť obsahu vyplýva z práva Európskej únie **alebo** ak sa orgán vydávajúci príkaz domnieva, že ochrana práv si vyžaduje širšiu územnú pôsobnosť príkazu na odstránenie obsahu – v súlade s právom Európskej únie a medzinárodným právom.

Ako už bolo uvedené vyššie, nelegálnosť, resp. nezákonnosť predmetného príspevku šíreného na platforme na zdieľanie obsahu „X“ (predtým *Twitter*) vyplýva nielen zo slovenského práva (naplnenie znakov extrémistického materiálu podľa § 130 ods. 7 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona, znakov trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti podľa § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona a teda aj pojmových znakov nelegálneho obsahu v zmysle ustanovenia § 151 ods. 2. písm. a) a d) zákona č. 264/2022 Z. z.), ale **aj z práva Európskej únie a medzinárodného práva**.

Ako už bolo uvedené vyššie, čo sa týka rozporu predmetného príspevku s právom Európskej únie, ide o rozpor s čl. 1 ods. 1 písm. a) a b) **Rámcového rozhodnutie Rady 2008/913/SVV** z 28. novembra 2008 o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva a rozpor s čl. 1 a čl. 7 **Charty základných práv Európskej únie**. Ako tiež bolo uvedené vyššie, čo sa týka rozporu predmetného príspevku s medzinárodným právom, ide o rozpor s čl. 20 ods. 2 **Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach**, rozpor s čl. 4 písm. a) **Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie** a rozpor s čl. 2 ods. 1 a čl. 3 ods. 1 **Dodatkového protokolu k Dohovoru o počítačovej kriminalite, týkajúceho sa trestnoprávneho postihu činov rasovej a xenofóbnej povahy spáchaných prostredníctvom počítačových systémov**.

Čo sa týka dôvodov, prečo je odstránenie predmetného príspevku aj na území iných členských štátov Európskej únie **nevyhnutne potrebné na dosiahnutie účelu rozhodnutia, resp. cieľa príkazu**, možno konštatovať, že predmetný príspevok šírený na platforme „X“ (predtým *Twitter*) predstavuje podnecovanie k násiliu, k nenávisti, resp. k obmedzovaniu práv a slobôd, a je zameraný voči osobám rómskej národnosti, resp. patriacim k rómskej etnickej menšine.

Rómovia, resp. rómska etnická menšina je nesporne zraniteľnou menšinou, ktorá má históriu útlaku alebo nerovnosti alebo ktorá čelí hlboko zakoreneným predsudkom, nepriateľstvu a diskriminácii, a preto aj v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozhodnutie *Savva Terentyev v. Rusko* z 28. augusta 2018, ods. 76) potrebuje zvýšenú ochranu. Osoby rómskej národnosti žijú aj v iných členských štátoch Európskej únie, kde tiež bývajú alebo môžu byť objektom predsudkov a terčom nepriateľstva a diskriminácie (o tom svedčí aj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva *Le Pen v. Francúzsko* (č. 2) z 28. februára 2018). Európska komisia proti rasizmu a intolerancii (ECRI) vo svojom Všeobecnom politickom odporúčaní č. 13 prijatom 24. júna 2011 a doplnenom 1. decembra 2020, uviedla, že „anticiganizmus“ („anti-gypsyism“) je špecifickou formou rasizmu, formou dehumanizácie, ktorý sa prejavuje okrem iného násilím, nenávisťnými prejavmi, stigmatizáciou a najzjavnejším druhom diskriminácie, uviedla, že anticiganizmus je obzvlášť trvalou, násilnou, opakujúcou sa a bežnou formou rasizmu a zdôraznila potrebu bojovať proti tomuto javu na všetkých úrovniach a všetkými prostriedkami. Európska komisia proti rasizmu a intolerancii v tomto odporúčaní odporučila vládam členských štátov, aby podporovali systém monitorovania prejavov anticiganizmu na internete a uviedla, že je „*hlboko znepokojená rastúcim počtom násilných činov páchaných na veľkom počte Rómov a príliš častou beztretnosťou páchatel'ov*“, že „*konštatuje, že napriek všetkému je situácia Rómov vo väčšine členských štátov naďalej alarmujúca a že prejavy anticiganizmu sa neustále zvyšujú a zhoršujú*“, že „*so znepokojením konštatuje, že politický diskurz v mnohých členských štátoch má tendenciu stigmatizovať Rómov a podnecovať nenávisť voči nim*“, že „*so znepokojením si uvedomuje, že verejná mienka v mnohých členských štátoch zostáva otvorene nepriateľská voči Rómom*“, že „*pripomína, že Európa má zo svojej histórie povinnosť pamätať si, byť ostražitá a odolávať nárastu rasistických, xenofóbnych, antisemitských a netolerantných javov*“ a že „*pripomína, že boj proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a netolerancii je neoddeliteľnou súčasťou ochrany a podpory všeobecných a nedeliteľných ľudských práv, pričom sa zasadzuje za práva každej ľudskej bytosti bez akéhokoľvek rozdielu*“.⁸

Aj v iných členských štátoch Európskej únie žije množstvo osôb rozumejúcich predmetnému príspevku napísanému v slovenskom jazyku (napr. Slováci, Česi), pričom predmetný príspevok môže byť automaticky preložený do iných jazykov pomocou internetových prekladačov, a preto šírenie predmetného príspevku v iných členských štátoch Európskej únie môže ovplyvňovať názor alebo postoj mnohých jednotlivcov k osobám rómskej národnosti alebo k rómskemu etniku ako celku.

Ako už bolo uvedené vyššie, podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva je pri rozhodovaní o zásahu do slobody prejavu potrebné zohľadniť, „*či vyhlásenia interpretované a videné v ich bezprostrednom alebo širšom kontexte možno považovať za priamu alebo nepriamu výzvu k násiliu, alebo za ospravedlňovanie násilia, nenávisťi alebo neznášanlivosti*“, pričom „*pri posudzovaní tejto otázky bol Súd obzvlášť citlivý voči paušálnym tvrdeniam, ktoré útočia na celé etnické, náboženské alebo iné skupiny, alebo ich vrhajú do zlého svetla*“ (napr. rozhodnutie *Perinçek v. Švajčiarsko*, ods. 206).

Ochrana zraniteľnej menšiny pred násilím, nenávisťou a diskrimináciou z vyššie uvedených dôvodov **vyžaduje širšiu územnú pôsobnosť príkazu na odstránenie obsahu** (v súlade s právom Európskej únie a medzinárodným právom) a **zabránenie šírenia predmetného príspevku vo všetkých členských štátoch Európskej únie je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie cieľa príkazu**, resp. rozhodnutia o odstránení nelegálneho obsahu.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti možno konštatovať, že **cieľ, ktorý sa má príkazom dosiahnuť** v súlade s právnym základom umožňujúcim jeho vydanie (ochrana príslušníkov zraniteľnej rómskej etnickej skupiny, resp. menšiny pred prejavmi podnecujúcimi k násiliu, k nenávisťi alebo k obmedzovaniu ich práv a slobôd), **je vyvážený s právami a oprávnenými záujmami všetkých tretích strán**, ktoré môžu byť týmto príkazom dotknuté, **najmä s ich základnými právami podľa charty**

⁸ Dostupné na <https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-13-on-combating-anti-gypsyism-an/16808b5aee>

(napríklad s právom používateľov platformy „X“, predtým Twitter, na slobodu prejavu), tak ako to vyžaduje druhá veta odôvodnenia (recitálu) č. 36 Aktu o digitálnych službách.

Z vyššie uvedených dôvodov je **nevyhnutne potrebné** odstránenie predmetného príspevku šíreného na platforme na zdieľanie obsahu „X“ (predtým Twitter) nielen na území Slovenskej republiky, **ale aj na území všetkých členských štátov Európskej únie**, v ktorých sú vyššie uvedené predpisy práva Európskej únie a medzinárodného práva účinné a právne záväzné.

K právomoci vnútroštátneho správneho orgánu (Rady) nariadiť odstránenie nelegálneho obsahu s extra-teritoriálnym účinkom:

Smernica o elektronickom obchode aj Akt o digitálnych službách jednoznačne potvrdzujú, že **právomoc vnútroštátneho správneho orgánu** nariadiť odstránenie nelegálneho obsahu **je rovnaká ako právomoc vnútroštátneho súdneho orgánu**.

Čl. 14 ods. 3 Smernice o elektronickom obchode znie nasledovne: *„Tento článok nemá vplyv na možnosť súdu alebo správneho orgánu požiadať poskytovateľa služieb, v súlade s právnymi systémami členských štátov, aby ukončil alebo predchádzal porušovaniu predpisov, a nemá vplyv ani na možnosť členských štátov, aby začali konanie, ktoré by nariadilo odstránenie alebo znemožnenie prístupu k informáciám.“*

Odôvodnenie (recitál) č. 45 Smernice o elektronickom obchode znie nasledovne: *„Obmedzenia zodpovednosti sprostredkovateľov - poskytovateľov služieb, ktoré sú ustanovené v tejto smernici, nemajú vplyv na možnosť vydávať príkazy rôznych druhov; takéto príkazy môžu mať najmä podobu nariadení súdov alebo správnych orgánov, ktoré požadujú ukončenie alebo predchádzanie akémukoľvek porušeniu, vrátane odstránenia nezákonných informácií alebo znemožnenia prístupu k nim.“*

Čl. 6 ods. 4 Aktu o digitálnych službách („Hosting“) znie nasledovne: *„Tento článok nemá vplyv na možnosť justičného alebo správneho orgánu požiadať v súlade s právnym systémom členského štátu poskytovateľa služieb, aby ukončil porušovanie predpisov alebo mu zabránil.“*

Prvá veta odôvodnenia (recitálu) č. 31 Aktu o digitálnych službách znie nasledovne: *„V závislosti od právneho systému jednotlivých členských štátov a predmetnej oblasti práva môžu vnútroštátne justičné alebo správne orgány vrátane orgánov presadzovania práva prikázať poskytovateľom sprostredkovateľských služieb, aby konali proti jednej alebo viacerým určitým konkrétnym položkám nezákonného obsahu alebo poskytli určité konkrétne informácie.“*

Čl. 9 ods. 1 Aktu o digitálnych službách („Príkazy konať proti nezákonnému obsahu“) znie nasledovne: *„Po prijatí príkazu konať proti jednej alebo viacerým konkrétnym položkám nezákonného obsahu vydaného príslušnými vnútroštátnymi justičnými alebo správnymi orgánmi na základe uplatniteľného práva Únie alebo vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie poskytovateľa sprostredkovateľských služieb bez zbytočného odkladu informujú orgán, ktorý príkaz vydal, alebo každý iný orgán uvedený v príkaze o vykonaní príkazu, pričom uvedú, či a kedy sa príkaz vykonal.“*

Na čl. 9 ods. 1 Aktu o digitálnych službách priamo nadväzuje vyššie spomínaný čl. 9 ods. 2 písm. b) Aktu o digitálnych službách, podľa ktorého *„Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sa príkaz uvedený v odseku 1 zašle poskytovateľovi, spĺňal aspoň tieto podmienky: ... b) **územnú pôsobnosť uvedeného príkazu na základe uplatniteľných pravidiel práva Únie a vnútroštátneho práva vrátane charty a prípadne všeobecných zásad medzinárodného práva**, ktorá je obmedzená na to, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie jeho cieľa“.*

Čl. 9 ods. 1 Aktu o digitálnych službách v nadväznosti na čl. 9 ods. 2 písm. b) Aktu o digitálnych službách jednoznačne potvrdzujú, že **vnútroštátny správny orgán** (napr. Rada) môže určiť územnú pôsobnosť príkazu konať proti nezákonnému obsahu (resp. rozhodnutia o odstránení nelegálneho obsahu) na základe uplatniteľných pravidiel práva Únie vrátane charty a prípadne všeobecných zásad medzinárodného práva – a teda **aj s extra-teritoriálnym účinkom**.

Túto skutočnosť jednoznačne potvrdzuje aj vyššie citované odôvodnenie (recitál) č. 36 Aktu o digitálnych službách, ktoré výslovne spomína aj „vnútroštátny správny orgán“ a ktoré znie: „*Územná pôsobnosť takýchto príkazov konať proti nezákonnému obsahu by sa mala jasne stanoviť na základe uplatniteľného práva Únie alebo vnútroštátneho práva umožňujúceho vydanie príkazu a nemala by prekročiť rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie jeho cieľov. V uvedenej súvislosti by vnútroštátny justičný alebo **správny orgán**, ktorý by mohol byť orgánom presadzovania práva, ktorý vydal príkaz, mal vyvážiť cieľ, ktorý sa má príkazom dosiahnuť v súlade s právnym základom umožňujúcim jeho vydanie, s právami a oprávnenými záujmami všetkých tretích strán, ktoré môžu byť týmto príkazom dotknuté, najmä s ich základnými právami podľa charty. **Najmä v cezhraničnom kontexte by sa účinok príkazu mal v zásade obmedziť na územie vydávajúceho členského štátu, pokiaľ nezákonnosť obsahu nevyplýva priamo z práva Únie alebo pokiaľ sa orgán vydávajúci príkaz nedomnieva, že predmetné práva si vyžadujú širšiu územnú pôsobnosť v súlade s právom Únie a medzinárodným právom, pričom sa zohľadňujú záujmy medzinárodnej ústretovosti.***“

Odôvodnenie (recitál) č. 36 Aktu o digitálnych službách teda jednoznačne potvrdzuje, že **vnútroštátny správny orgán** nemusí územnú pôsobnosť príkazu (napr. rozhodnutia) na odstránenie nelegálneho obsahu obmedziť iba na územie vydávajúceho štátu (napr. Slovenskej republiky), ale **môže územnú pôsobnosť príkazu určiť aj s extra-teritoriálnym účinkom (presahujúcim územie a hranice Slovenskej republiky)**, ak nelegálnosť, resp. nezákonnosť obsahu vyplýva z práva Európskej únie alebo ak sa orgán vydávajúci príkaz domnieva, že ochrana práv si vyžaduje širšiu územnú pôsobnosť príkazu na odstránenie obsahu – v súlade s právom Európskej únie a medzinárodným právom.

Ani rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci Glawischnig **nebráni vnútroštátnemu správne orgánu nariadiť rozhodnutie o odstránení nelegálneho obsahu s extra-teritoriálnym účinkom**. To, že sa v rozhodnutí Súdneho dvora EÚ vo veci Glawischnig osobitne spomína čl. 18 ods. 1 Smernice o elektronickom obchode týkajúci sa súdnych konaní iniciovaných „obeťami“ porušenia predpisov, ktorým bola spôsobená „škoda“, teda neznamená, že by správne orgány členského štátu nemali rovnakú právomoc ako súdne orgány. Keďže konanie o predbežnej otázke pred Súdny dvorom EÚ bolo iniciované rakúskym súdom (pretože poškodená žalobkyňa sa obrátila na vnútroštátny rakúsky súd so žiadosťou o odstránenie nelegálneho obsahu z platformy *Facebook*, ktorý poškodzoval jej práva) je zrejmé, že Súdny dvor v rozhodnutí vo veci Glawischnig sa osobitne venoval právomoci vnútroštátnych súdnych orgánov nariadiť odstránenie nelegálneho obsahu s extra-teritoriálnym účinkom.

Z bodu 28 rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci Glawischnig vyplýva, že čl. 18 ods. 1 Smernice o elektronickom obchode týkajúci sa súdnych konaní je bližšie vysvetlený a spresnený odôvodnením (recitálom) č. 52 Smernice o elektronickom obchode, ktoré znie nasledovne: „*Efektívne uplatňovanie slobôd vnútorného trhu si vyžaduje, aby mali **obete zaručený prístup k prostriedkom na urovnávanie sporov**; škoda, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti so službami informačnej spoločnosti, je charakteristická ako svojou rýchlosťou, tak svojim geografickým rozsahom; vzhľadom na túto špecifickú povahu a potrebu zabezpečiť, aby vnútroštátne orgány neohrozovali vzájomnú dôveru, ktorú by mali mať navzájom voči sebe, táto smernica vyžaduje od členských štátov, aby zabezpečili, **aby boli k dispozícii vhodné súdne konania**; členské štáty by mali preskúmať potrebu poskytovať prístup k súdnym konaniam prostredníctvom vhodných elektronických prostriedkov.*“ Z odôvodnenia (recitálu) č. 52 Smernice o elektronickom obchode je zrejmé, že čl. 18 ods. 1 Smernice o elektronickom obchode zaručuje právo „obeti“ domôcť sa rýchleho a účinného urovnania sporu a odstránenia, resp. náhrady škody – teda rýchlej a účinnej ochrany svojich subjektívnych práv. Toto ustanovenie týkajúce sa práva

„obetí“ obrátiť sa na súd a chrániť si tak svoje subjektívne práva však žiadnym spôsobom nevyklučuje existenciu právomoci vnútroštátneho správneho orgánu účinne nariadiť odstránenie nelegálneho obsahu, napríklad aj z vlastnej iniciatívy (ex officio).

Aj z ods. 49 rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci Glawischnig možno vyvodíť, že možnosť existencie právomoci orgánov členského štátu nariadiť odstránenie nelegálneho obsahu s extra-teritoriálnym účinkom **nevyplýva iba z čl. 18 ods. 1** Smernice o elektronickom obchode, ktorý sa týka súdnych konaní iniciovaných „obeťami“ porušenia právnych predpisov, ale že vyplýva z celkovej konštrukcie Smernice o elektronickom obchode. V ods. 49 rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci Glawischnig sa uvádza, že „...treba pripomenúť, že ako vyplýva **najmä z článku 18 ods. 1 smernice 2000/31, daná smernica v tejto súvislosti nestanovuje žiadne obmedzenie, najmä čo sa týka územnej pôsobnosti opatrení, ktoré sú členské štáty v súlade s touto smernicou oprávnené prijať**“ (anglické znenie: „...it must be observed that, as is apparent, **notably from Article 18(1), Directive 2000/31 does not make provision in that regard for any limitation, including a territorial limitation, on the scope of the measures which Member States are entitled to adopt in accordance with that directive**“). Zo znenia rozhodnutia vo veci Glawischnig teda zjavne vyplýva, že čl. 18 ods. 1 týkajúci sa súdnych konaní v ňom bol osobitne spomenutý najmä z dôvodu osobitného kontextu prejednávaneho prípadu (žalobkyňa sa obrátila na vnútroštátny rakúsky súd), pričom však samotné rozhodnutie vo veci Glawischnig výslovne uvádza, že skutočnosť, že Smernica o elektronickom obchode „v tejto súvislosti nestanovuje žiadne obmedzenie, najmä čo sa týka územnej pôsobnosti opatrení“ je „zjavné“, resp. „vyplýva“ „**najmä**“ („**notably**“) z čl. 18 ods. 1 Smernice o elektronickom obchode („...as is apparent, **notably from Article 18(1), Directive 2000/31 does not make provision in that regard for any limitation, including a territorial limitation**“), a teda **nielen z tohto ustanovenia** Smernice o elektronickom obchode.

Napokon, ods. 24 samotného rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci Glawischnig výslovne uvádza nasledovné: „V súlade s článkom 14 ods. 3 smernice 2000/31 v spojení s jej odôvodnením 45 to navyše znamená, že toto oslobodenie [poskytovateľa hostingu od zodpovednosti] nemá vplyv na možnosť vnútroštátnych súdnych alebo správnych orgánov požadovať, aby dotknutý poskytovateľ hostingu porušenie skončil alebo mu predchádzal, vrátane požiadavky odstrániť nezákonné informácie alebo znemožniť k nim prístup.“ Ani samotné rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci Glawischnig teda nerobí rozdiel medzi právomocou súdnych a správnych orgánov pri odstraňovaní nezákonného, resp. nelegálneho obsahu.

Možno teda konštatovať, že z čl. 14 ods. 3 Smernice o elektronickom obchode a z čl. 6 ods. 4 a čl. 9 Aktu o digitálnych službách jednoznačne vyplýva, že **neexistuje žiadny rozdiel v rozsahu právomoci súdnych a správnych orgánov** a že neexistuje prekážka, aby aj vnútroštátne správne orgány mali rovnakú právomoc nariadiť odstránenie nelegálneho obsahu s extra-teritoriálnym účinkom, rovnako ako vnútroštátne súdne orgány.

K aplikácii princípu krajiny pôvodu v zmysle čl. 3 Smernice o elektronickom obchode:

Podľa čl. 3 ods. 2 Smernice o elektronickom obchode „Členské štáty nemôžu z dôvodov spadajúcich do koordinovanej oblasti obmedziť slobodu poskytovania služieb informačnej spoločnosti z iného členského štátu.“ Ide o vyjadrenie tzv. **princípu krajiny pôvodu**, v zmysle ktorého poskytovateľa služieb informačnej spoločnosti podliehajú jurisdikcii krajiny, na ktorej území majú sídlo (t. j. v prípade účastníka predmetného správneho konania ide o Írsko).

Články 3 ods. 4 a 5 Smernice o elektronickom obchode a § 3 ods. 2 až 6 zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode však poskytujú **možnosť urobiť výnimku z princípu krajiny pôvodu** a zakotvujú právomoc vnútroštátneho orgánu **prijať voči poskytovateľovi služby informačnej spoločnosti opatrenie** nevyhnutné napríklad, okrem iného, z dôvodu ochrany verejného záujmu a verejného poriadku, konkrétne napríklad aj z dôvodu prevencie, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov, vrátane ochrany neplnoletých osôb a boja proti všetkým formám podnecovania

nenávisti z dôvodu rasy, pohlavia, náboženstva alebo štátnej príslušnosti a hanobenia ľudskej dôstojnosti jednotlivých osôb. Konkrétne, podľa čl. 3 ods. 4 Smernice o elektronickom obchode členské štáty z týchto dôvodov **môžu opatreniami obmedziť slobodu poskytovania služieb informačnej spoločnosti z iného členského štátu „v súvislosti s určitou danou službou informačnej spoločnosti“.**

Podľa čl. 3 ods. 4 **Smernice o elektronickom obchode** „Členské štáty môžu prijať opatrenia na výnimku z odseku 2 v súvislosti s určitou danou službou informačnej spoločnosti, ak sú splnené tieto podmienky:

(a) opatrenia sú:

(i) nevyhnutné pre jeden z týchto dôvodov:

— verejného záujmu, najmä z dôvodu prevencie, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov, vrátane ochrany nepľoletých osôb a boja proti všetkým formám podnecovania nenávisti z dôvodu rasy, pohlavia, náboženstva alebo štátnej príslušnosti a hanobenia ľudskej dôstojnosti jednotlivých osôb,

— ochrany zdravia obyvateľstva

— verejnej bezpečnosti, vrátane zabezpečenia bezpečnosti a obrany štátu,

— ochrany spotrebiteľov, vrátane investorov;

(ii) prijaté proti určitej službe informačnej spoločnosti, ktorá škodí cieľom uvedeným v bode (i) alebo, ktorá predstavuje skutočné a závažné riziko poškodenia týchto cieľov;

(iii) primerane týmto cieľom;

(b) pred prijatím predmetných opatrení a bez dopadu na súdne konania, vrátane predbežných konaní a aktov vykonávaných v rámci vyšetrovania trestných činov, členský štát:

— požiadal členský štát uvedený v odseku 1, aby prijal opatrenia a tento takého opatrenia neprijal, alebo boli neprimerané,

— oznámi Komisii a členskému štátu uvedenému v odseku 1 svoj úmysel prijať také opatrenia.“

Podľa čl. 3 ods. 5 Smernice o elektronickom obchode „Členské štáty môžu **v naliehavom prípade** [„in the case of urgency“] prijať výnimku z podmienok ustanovených v odseku 4 písm. b). Ak ide o takýto prípad, opatrenia musia byť čo najskôr oznámené Komisii a členskému štátu uvedenému v odseku 1, s uvedením dôvodov, prečo členský štát považuje prípad za naliehavý.“

Podľa čl. 3 ods. 6 Smernice o elektronickom obchode „Bez toho, aby bola dotknutá možnosť členského štátu pokračovať v príslušných opatreniach, Komisia preskúma zlučiteľnosť oznámených opatrení s právom spoločenstva v čo najkratšom možnom čase; ak príde k záveru, že opatrenie je nezlučiteľné s právom spoločenstva, Komisia požiada príslušný členský štát, aby neprijal navrhované opatrenia alebo urýchlene ukončil príslušné opatrenia.“

Obdobne, podľa § 3 ods. 2 **zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode** (ktorý predstavuje transpozíciu Smernice o elektronickom obchode) „Poskytovanie služieb informačnej spoločnosti možno obmedziť, ak poskytovateľ služieb porušuje povinnosti uložené osobitným predpisom na ochranu bezpečnosti štátu, verejného poriadku, verejného zdravia, životného prostredia a spotrebiteľa.“

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode sloboda poskytovania služieb informačnej spoločnosti „sa vzťahuje aj na poskytovateľa služieb, ktorý poskytuje služby informačnej spoločnosti **z iného členského štátu**“.

Podľa § 3 ods. 4 zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode „Poskytovateľ služieb, ktorý poskytuje služby informačnej spoločnosti podľa odseku 3 [t. j. poskytovateľ služieb, ktorý poskytuje služby informačnej spoločnosti z iného členského štátu], **sa posudzuje podľa práva členského štátu, v ktorom má sídlo**. Poskytovateľ služieb, ktorý poskytuje služby informačnej spoločnosti podľa odseku 3, **sa vo veciach ochrany bezpečnosti štátu, verejného poriadku, verejného zdravia, životného prostredia a ochrany spotrebiteľa spravuje právnym poriadkom Slovenskej republiky**.“

Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode „Súd alebo orgán príslušný podľa osobitných predpisov na zabezpečenie plnenia povinností poskytovateľa služieb podľa odseku 2 vykoná primerané opatrenia, len ak

a) vyzval členský štát, v ktorom má poskytovateľ služieb sídlo, aby prijal primerané opatrenia, ktoré zabezpečia splnenie povinností poskytovateľa služieb uvedených v odseku 2, a

b) tento členský štát takéto opatrenia neprijal alebo prijaté opatrenia boli neprimerané tomuto účelu a

c) oznámil Európskej komisii (ďalej len „komisia“) a členskému štátu, v ktorom má poskytovateľ služieb sídlo, svoj úmysel prijať primerané opatrenia, ktoré zabezpečia splnenie povinností poskytovateľa služieb uvedených v odseku 2.“

Podľa § 3 ods. 6 zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode „Od povinností ustanovených v odseku 5 písm. a) až c) je súd alebo orgán príslušný podľa osobitných predpisov na zabezpečenie plnenia povinností poskytovateľa služieb podľa odseku 2 oprávnený odchyliť sa **len v naliehavých prípadoch**. Povinnosť oznámiť bez zbytočného odkladu prijaté opatrenia komisii a členskému štátu, v ktorom má poskytovateľ služieb sídlo, spolu s uvedením dôvodov na prijatie týchto opatrení nie je týmto ustanovením dotknutá.“

Pri nariadení odstránenia konkrétnej položky nelegálneho obsahu na platforme na zdieľanie obsahu, ktorá bola na platformu uložená niektorým z používateľov platformy, však **nie je potrebné aplikovať princíp krajiny pôvodu** v zmysle čl. 3 ods. 2 Smernice o elektronickom obchode a **nie je potrebné postupovať podľa procedúry** ustanovenej v čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice o elektronickom obchode alebo v § 3 ods. 5 a 6 zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode, ktoré umožňujú odchylenie sa od princípu krajiny pôvodu). Túto skutočnosť potvrdzuje **odôvodnenie (recitál) č. 38** Aktu o digitálnych službách, ktoré znie nasledovne: „Príkazy konať proti nezákonnému obsahu a poskytovať informácie podliehajú pravidlám, ktoré chránia právomoc členského štátu, v ktorom je dotknutý poskytovateľ služieb usadený, a v určitých prípadoch pravidlám stanovujúcim možné výnimky z tejto právomoci stanovené v článku 3 smernice 2000/31/ES, a to len ak sú splnené podmienky uvedeného článku. **Keďže predmetné príkazy sa týkajú konkrétnych položiek nezákonného obsahu a informácií, ak sú určené poskytovateľom sprostredkovateľských služieb so sídlom v inom členskom štáte, v zásade neobmedzujú slobodu týchto poskytovateľov poskytovať služby cezhranične. Preto sa na tieto príkazy nevzťahujú pravidlá stanovené v článku 3 smernice 2000/31/ES vrátane pravidiel týkajúcich sa potreby odôvodniť opatrenia odchyľujúce sa od právomoci členského štátu, v ktorom je poskytovateľ služieb usadený, určitými osobitnými dôvodmi a pravidiel týkajúcich sa oznamovania takýchto opatrení.**“ (posledná dve vety v angličtine znejú nasledovne: „Given that the orders in question relate to specific items of illegal content and information, respectively, where they are addressed to providers of intermediary services established in another Member State **they do not in principle restrict those providers' freedom to provide their services across borders. Therefore, the rules set out in Article 3 of Directive 2000/31/EC, including those regarding the need to justify measures derogating from the competence of the Member State in which the service provider is established on certain specified grounds and regarding the notification of such measures, do not apply in respect of those orders.**“)

Z odôvodnenia (recitálu) č. 38 Aktu o digitálnych službách teda vyplýva, že príkazy konať proti konkrétnym položkám nelegálneho, resp. nezákonnému obsahu, ktoré boli na platformu uložené používateľmi platformy (tretími osobami), „v zásade neobmedzujú slobodu týchto poskytovateľov poskytovať služby cezhranične“ a teda nejde o „obmedzenie slobody poskytovania služieb informačnej spoločnosti z iného členského štátu“ v zmysle čl. 3 ods. 2 Smernice o elektronickom obchode (a teda nejde ani o odchylenie sa od princípu krajiny pôvodu). Keďže rozhodnutie o odstránení konkrétnych položiek nelegálneho obsahu, resp. príkaz konať proti konkrétnym položkám nelegálnemu obsahu, ktoré boli na platformu uložené používateľmi platformy, nie sú „obmedzením slobody poskytovania služieb informačnej spoločnosti z iného členského štátu“ v zmysle čl. 3 ods. 2 Smernice o elektronickom obchode (a teda nie sú ani odchylením sa od princípu krajiny pôvodu), pri vydávaní rozhodnutí alebo

príkazov na odstránenie jednotlivých položiek nelegálneho obsahu, ktoré boli na platformu uložené používateľmi platformy, nie je potrebné postupovať podľa procedúry ustanovenej v čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice o elektronickom obchode.

Ako už bolo uvedené vyššie, povinnosť rešpektovať princíp krajiny pôvodu je v čl. 3 ods. 2 Smernice o elektronickom obchode vyjadrená nasledovne: „**Členské štáty nemôžu z dôvodov spadajúcich do koordinovanej oblasti obmedziť slobodu poskytovania služieb** informačnej spoločnosti z iného členského štátu.“ Možno podotknúť, že v tejto súvislosti je relevantnou skutočnosť, že rozhodnutie, resp. príkaz odstrániť predmetný príspevok z platformy **nesmeruje voči spôsobu fungovania platformy**, voči postupom samotnej platformy alebo voči pravidlám používania samotnej platformy (t. j. nesmeruje voči spôsobu, pravidlám alebo podmienkam poskytovania služby), ale smeruje **iba voči konkrétnemu obsahu uloženému na platformu jedným z používateľov platformy** (t.j. treťou osobou).

V tejto súvislosti je tiež podstatný právny pojem „koordinovaná oblasť“, pretože **iba opatrenia vnútroštátneho súdneho alebo správneho orgánu smerujúce voči platforme, ktoré spadajú do „koordinovanej oblasti“, podliehajú princípu krajiny pôvodu** v čl. 3 ods. 2 Smernice o elektronickom obchode a treba pri nich postupovať podľa procedúry stanovenej v čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice o elektronickom obchode.

Podľa čl. 2 písm. h) Smernice o elektronickom obchode sa „**koordinovanou oblasťou**“ rozumejú „**požiadavky ustanovené v právnych systémoch členských štátov uplatniteľné na poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti alebo na služby informačnej spoločnosti, bez ohľadu na to, či sú všeobecnej povahy alebo či sú pre ne špeciálne navrhnuté.**“

Podľa čl. 2 písm. h) bodu (i) Smernice o elektronickom obchode „**Koordinovaná oblasť sa týka požiadaviek, ktoré musí poskytovateľ služieb spĺňať pokiaľ ide o:**

- začatie činnosti súvisiacej so službou informačnej spoločnosti, ako napríklad požiadavky týkajúce sa kvalifikácie, udeľovania oprávnení alebo oznamovania,
- vykonávanie činnosti služby informačnej spoločnosti, ako napríklad požiadavky týkajúce sa správania sa poskytovateľa služieb, požiadavky týkajúce sa kvality alebo obsahu služby, vrátane tých, ktoré sa uplatňujú na reklamu a zmluvy alebo požiadavky týkajúce sa zodpovednosti poskytovateľa služieb“.

Podľa čl. 2 písm. h) bodu (ii) prvej odrážky Smernice o elektronickom obchode „**koordinovaná oblasť sa nevzťahuje na požiadavky ako napríklad:**

- požiadavky, ktoré sa uplatňujú na tovar ako taký,
- požiadavky, ktoré sa uplatňujú na dodávku tovaru,
- požiadavky, ktoré sa uplatňujú na služby, ktoré sa neposkytujú elektronicky.“

Podľa odôvodnenia (recitálu) č. 21 Smernice o elektronickom obchode „**...koordinovaná oblasť zahŕňa len požiadavky týkajúce sa on-line činností, ako sú on-line informácie, on-line reklama, on-line nakupovanie, on-line uzatváranie zmlúv a netýka sa právnych požiadaviek členských štátov, ktoré sa týkajú priamo tovaru, ako sú bezpečnostné normy, povinnosti označovať tovar alebo zodpovednosti za tovar, alebo požiadaviek členských štátov týkajúcich sa dodávky alebo prepravy tovaru, vrátane distribúcie zdravotníckych výrobkov; koordinovaná oblasť nezahŕňa uplatňovanie práv verejných orgánov na prednostné získanie určitého tovaru, ako napríklad umeleckých diel.**“

Z definície „koordinovanej oblasti“ teda vyplýva, že povinnosť rešpektovať princíp krajiny pôvodu podľa čl. 3 ods. 2 sa vzťahuje iba na opatrenia stanovujúce požiadavky na službu informačnej spoločnosti týkajúce sa spôsobu, pravidiel alebo podmienok fungovania služby („začatie činnosti súvisiacej so službou informačnej spoločnosti“, „vykonávanie činnosti služby informačnej spoločnosti“), a nevzťahuje sa napríklad na opatrenia stanovujúce požiadavky na „tovar“, ktorého sa služba informačnej spoločnosti týka alebo s ktorým sa prostredníctvom služby informačnej spoločnosti obchoduje (tu však ide iba o demonštratívne, t. j. príkladné vymedzenie druhov požiadaviek, ktoré

nespadajú do koordinovanej oblasti, z čoho vyplýva, že môžu existovať aj ďalšie požiadavky, resp. opatrenia, ktoré nespádajú do koordinovanej oblasti – t.j. nespádajú pod „začatie činnosti súvisiacej so službou informačnej spoločnosti“ alebo pod „vykonávanie činnosti služby“ v zmysle čl. 2 písm. h) bodu (i) Smernice o elektronickom obchode – a pri nariaďovaní ktorých vnútroštátne orgány nemajú povinnosť rešpektovať princíp krajiny pôvodu).

Po uplatnení definície „koordinovanej oblasti“ na platformy na zdieľanie obsahu možno konštatovať, že do „koordinovanej oblasti“ patria napríklad **opatrenia stanovujúce požiadavky na spôsob, pravidlá alebo podmienky fungovania platformy alebo opatrenia smerujúce voči postupom konkrétnej platformy, ale do koordinovanej oblasti nepatria opatrenia smerujúce (stanovujúce požiadavky) na konkrétny obsah, ktorý je na platforme ukladaný používateľmi** platformy (tretími stranami). Zákon všeobecne regulujúci spôsob fungovania platformy alebo individuálne rozhodnutie konkrétnym spôsobom regulujúce spôsob fungovania platformy alebo postupy konkrétnej platformy teda spadajú do koordinovanej oblasti, podliehajú povinnosti rešpektovať princíp krajiny pôvodu a pri ich prijímaní je potrebné postupovať podľa procedúry ustanovenej v čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice o elektronickom obchode. Avšak zákon všeobecne regulujúci legálnosť, resp. nelegálnosť určitého druhu obsahu uloženého na platforme používateľmi a vyhlasujúci určitý druh obsahu za nelegálny, alebo individuálne rozhodnutie súdneho alebo správneho orgánu o tom, že nejaký konkrétny obsah uložený na platforme používateľom platformy (tretou osobou) je nelegálny a je potrebné ho z platformy odstrániť, nie sú opatreniami spadajúcimi do koordinovanej oblasti, a preto ich prijatie nepodlieha povinnosti rešpektovať princíp krajiny pôvodu a pri ich prijatí nie je potrebné postupovať podľa procedúry ustanovenej v čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice o elektronickom obchode. Aj z vyššie uvedených dôvodov preto nemožno rozhodnutie, resp. príkaz odstrániť predmetný príspevok, ktorý bol na platformu uložený používateľom platformy (t.j. tretou osobou), podradiť pod pojem „obmedzenie slobody poskytovania služieb informačnej spoločnosti z iného členského štátu“ „z dôvodov spadajúcich do koordinovanej oblasti“ v zmysle čl. 3 ods. 2 Smernice o elektronickom obchode.

Možno tiež podotknúť, že ani z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci *Glawischnig* nevyplýva, že v prípade, keď vnútroštátny orgán nariaďuje odstránenie konkrétnej položky nelegálneho obsahu na platforme na zdieľanie obsahu, ktorá bola na platformu uložená niektorým z používateľov platformy, je povinný postupovať podľa procedúry ustanovenej v čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice o elektronickom obchode. Hoci sa rozhodnutie vo veci *Glawischnig* týka nariadenia odstránenia konkrétnych položiek nelegálneho obsahu z platformy na zdieľanie obsahu Facebook, Súdny dvor EÚ v rozhodnutí nepripomenul potrebu rešpektovať princíp krajiny pôvodu stanovený v čl. 3 ods. 2 Smernice o elektronickom obchode ani povinnosť členského štátu (resp. vnútroštátneho orgánu) postupovať podľa procedúry ustanovenej v čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice o elektronickom obchode, umožňujúcej odchýlenie sa od princípu krajiny pôvodu. Pri rekapitulácii právneho rámca prípadu (práva Európskej únie) Súdny dvor EÚ v rozhodnutí vo veci *Glawischnig* (v odsekoch 4 až 6 rozhodnutia) cituje iba články 14, 15 a 18 Smernice o elektronickom obchode a nespomína čl. 3 Smernice o elektronickom obchode, a teda ani povinnosť rešpektovať princíp krajiny pôvodu pri nariaďovaní odstránenia konkrétnych položiek nelegálneho obsahu, ktoré boli na platformu uložené používateľmi platformy. Možno tiež podotknúť, že ani rakúsky Najvyšší súd (*Oberster Gerichtshof*), ktorý následne vo veci rozhodoval na základe rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci *Glawischnig* (o predbežnej otázke) a potvrdil povinnosť platformy Facebook odstrániť nelegálny obsah, neaplikoval princíp krajiny pôvodu a nepostupoval podľa procedúry ustanovenej v čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice o elektronickom obchode.⁹

Napriek vyššie uvedenému však možno konštatovať, že hoci zo Smernice o elektronickom obchode, zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode ani z Aktu o digitálnych službách nevyplýva povinnosť Rady postupovať podľa procedúry ustanovenej v čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice o elektronickom obchode

⁹ Rozhodnutie rakúskeho Najvyššieho súdu je dostupné na https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Justiz/JJT_20200915_OGH0002_0060OB00195_19Y0000_000/JJT_2020_0915_OGH0002_0060OB00195_19Y0000_000.pdf

alebo v § 3 ods. 5 a 6 zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode, **sú splnené aj podmienky na odchylenie sa od princípu krajiny pôvodu – a to z dôvodu existencie „naliehavého prípadu“** („in the case of urgency“) **podľa čl. 3 ods. 5** Smernice o elektronickom obchode.

Pojem „v naliehavom prípade“ („in the case of urgency“) je neurčitým právnym pojmom, a preto obsah tohto pojmu a odpoveď, či konkrétny nelegálny obsah na platforme spadá do obsahu tohto pojmu, je potrebné stanoviť výkladom tohto právneho pojmu. Tento pojem teda podlieha výkladu zo strany správneho orgánu alebo súdu a musí byť vykladaný podľa všeobecne uznávaných pravidiel výkladu právnych predpisov. Medzi metódy výkladu právnych predpisov uznávané právnou teóriou aj súdnou praxou patrí teleologický výklad zákona, ktorý sleduje dosiahnutie účelov právneho predpisu, eurokonformný výklad, ktorý sleduje dosiahnutie cieľov, ktoré vyplývajú z práva Európskej únie, alebo ústavne súladný výklad, ktorý sleduje dosiahnutie takého výsledku, ktorý je v súlade, resp. nie je v rozpore s ústavou, ústavnými princípmi, ústavnými právami alebo základnými právami zaručenými medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Ohľadom predmetného príspevku šíreného na platforme „X“ (predtým *Twitter*) možno konštatovať, že keďže predmetný príspevok predstavuje podnecovanie k násiliu, k nenávisti, resp. k obmedzovaniu práv a slobôd, je zameraný voči osobám rómskej národnosti, resp. osobám patriacim k rómskej etnickej menšine, ktorú možno považovať za zraniteľnú menšinu, resp. skupinu, a keďže v zmysle vyššie uvedenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sloboda prejavu nechráni vyjadrenia útočiacie na celé etnické skupiny, rozhodnutie o odstránení predmetného príspevku spĺňa nasledovné podmienky stanovené v čl. 3 ods. 4 Smernice o elektronickom obchode:

- je **nevyhnutné** na ochranu týchto cieľov - verejného záujmu, najmä z dôvodu prevencie, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov, vrátane boja proti všetkým formám podnecovania nenávisti z dôvodu rasy, pohlavia, náboženstva alebo štátnej príslušnosti a hanobenia ľudskej dôstojnosti jednotlivých osôb (čl. 3 ods. 4 (i)),
- je **prijaté proti určitej službe informačnej spoločnosti, ktorá škodí týmto cieľom** uvedeným v bode (i) alebo, ktorá predstavuje skutočné a závažné riziko poškodenia týchto cieľov (čl. 3 ods. 4 (ii)),
- je **primerané týmto cieľom** (čl. 3 ods. 4 (iii)).

Aj vzhľadom na existenciu „naliehavého prípadu“ v zmysle čl. 3 ods. 5 Smernice o elektronickom obchode a podľa § 3 ods. 6 zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode preto **nie je Rada povinná pred vydaním rozhodnutia o odstránení predmetného príspevku postupovať podľa procedúry ustanovenej v čl. 3 ods. 4 písm. b) Smernice o elektronickom obchode a v § 3 ods. 5 zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode**. Rada teda nie je pred vydaním rozhodnutia o odstránení predmetného príspevku povinná najprv vyzvať členský štát, v ktorom má poskytovateľ služieb sídlo, aby prijal rozhodnutie o odstránení príspevku (nelegálneho obsahu), a ani nie je povinná oznámiť Európskej komisii a členskému štátu, v ktorom má poskytovateľ služieb sídlo, svoj úmysel vydať rozhodnutie o odstránení predmetného príspevku (nelegálneho obsahu).

* * *

K opravnému prostriedku (čl. 9 ods. 2 písm. a) Aktu o digitálnych službách):

Podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) bod v) Aktu o digitálnych službách „*Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sa príkaz uvedený v odseku 1 zašle poskytovateľovi, spĺňal aspoň tieto podmienky: a) uvedený príkaz obsahuje tieto prvky: (...) informácie o mechanizmoch nápravy, ktoré má k dispozícii poskytovateľ sprostredkovateľských služieb a príjemca služby, ktorý obsah poskytol*“.

K mechanizmom nápravy voči rozhodnutiu o odstránení predmetného príspevku možno uviesť nasledovné:

Podľa § 153 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z. „O vydaní rozhodnutia podľa odseku 1 [rozhodnutia o zamedzení šírenia nelegálneho obsahu] musí regulátor informovať prostredníctvom svojej webovej stránky, prípadne aj iným vhodným spôsobom.“

Podľa § 153 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z. „Voči rozhodnutiu podľa odseku 1 môže podať námietku každý, kto sa cíti jeho účinkami dotknutý na svojich právach; podanie námietky nemá odkladný účinok a nevzťahujú sa naň ustanovenia správneho poriadku.“

Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 264/2022 Z. z. „Ak regulátor uzná námietku za plne alebo čiastočne dôvodnú, vydá upravené rozhodnutie, ktoré nahrádza pôvodné rozhodnutie, inak námietku zamietne, o čom informuje jej podávateľa, a rozhodnutie o zamietnutí zverejní aj prostredníctvom svojej webovej stránky.“

Podľa § 153 ods. 6 zákona č. 264/2022 Z. z. „Ustanoveniami odsekov 1 až 5 a § 152 nie sú dotknuté práva užívateľa obsahovej služby domáhať sa ochrany svojich práv a právom chránených záujmov v konaní pred súdom.“

Proti rozhodnutiu Rady v zmysle § 153 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. o zamedzení šírenia nelegálneho obsahu, resp. o odstránení nelegálneho obsahu môže účastník predmetného správneho konania podať **správnu žalobu** v zmysle § 177 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok.

* * *

Vyjadrenie k stanovisku účastníka konania:

Dňa 15. 12. 2023 bolo Rade doručené stanovisko účastníka konania vo veci predmetného správneho konania. Vo svojom stanovisku účastník konania okrem iného uviedol:

„(4) Spoločnosť Twitter International opätovne poukazuje na skutočnosť, že v predmetnej veci nepodlieha právomoci slovenských štátnych orgánov. Nič v tomto stanovisku by sa nemalo vykladať tak, že naznačuje opak. Spoločnosť Twitter International je založená podľa práva Írskej republiky a jej hlavné miesto podnikania sa nachádza v Dubline v Írsku.

(...)

(19) Z vyššie citovaných ustanovení Smernice o elektronickom obchode a Zákona o elektronickom obchode, na ktoré odkazuje Rada, ale ani z iných ustanovení uvedených právnych predpisov, nevyplýva extra-teritoriálna právomoc Rady rozhodovať o porušení právnych predpisov a prípadne obmedzovať poskytovanie služieb informačnej spoločnosti mimo územia Slovenskej republiky.

(20) K uvedenému záveru je možné dospieť aj bez hlbšej analýzy dotknutých právnych predpisov, ktoré neobsahujú žiadne také ustanovenie, ktoré by výslovne oprávňovalo orgány jedného členského štátu prijímať opatrenia obmedzujúce poskytovanie služieb informačnej spoločnosti v inom členskom štáte EÚ.

(21) Smernica o elektronickom obchode a Zákon o elektronickom obchode (ktorý Smernicu o elektronickom obchode implementuje do právneho poriadku Slovenskej republiky) v citovaných ustanoveniach výslovne zakotvujú princíp krajiny pôvodu, v zmysle ktorého poskytovateľ služieb informačnej spoločnosti podlieha právnemu poriadku členského štátu, v ktorom má sídlo. Citované právne predpisy síce pripúšťajú výnimku z uvedeného základného pravidla, ale len po splnení určitých podmienok, vrátane podmienky (i) predchádzajúcej výzvy adresovanej členskému štátu sídla

poskytovateľa, aby sám prijal primerané opatrenia, (ii) absencie alebo neprimeranej reakcie tohto členského štátu a (iii) následného predchádzajúceho oznámenia Európskej komisii a dotknutému členskému štátu sídla poskytovateľa, že Slovenská republika ide prijať opatrenie obmedzujúce poskytovateľa z iného členského štátu. Žiadna z uvedených podmienok dodržaná nebola, a to ani v Pôvodnom konaní ani v tomto novom konaní. Z uvedených dôvodov sa Rada nemôže v tomto konaní dovoliavať práva na prijatie akýchkoľvek opatrení smerujúcich k obmedzeniu poskytovania služieb informačnej spoločnosti voči spoločnosti Twitter International, ktorá má sídlo v Írsku a podlieha právomoci írskych regulačných orgánov.

(22) Takúto kompetenciu nezveruje Rade ani Zákon o mediálnych službách.

(23) Jedným zo základných znakov zvrchovanosti štátu a suverenity štátnej moci je princíp teritoriality, ktorý obmedzuje pôsobnosť štátnej moci na územie štátu. To znamená, že štátna moc môže prostredníctvom svojich orgánov vykonávať zvrchovanú právomoc len na území svojho štátu, pokiaľ sa s iným mocenským suverénom (iným štátom) nedohodne inak.

(24) Keďže v predmetnej veci žiaden právny predpis ani medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, nezakladá právomoc Rady rozhodovať o porušení právnych predpisov a prípadne obmedzovať poskytovanie služieb informačnej spoločnosti mimo územia Slovenskej republiky, Rada nie je oprávnená na to, aby viedla správne konanie, predmetom ktorého je domnelé porušenie právnych predpisov v inom členskom štáte EÚ, a to najmä ak ide o poskytovateľa služieb informačnej spoločnosti z iného členského štátu, ktorý podlieha právomoci iného regulátora, v tomto prípade právomoci írskych regulačných orgánov.

(25) Je to podobné ako keby sa slovenský policajný orgán rozhodol začať priestupkové konanie pre dopravný priestupok českého vodiča, ktorý porušil dopravné predpisy v inej krajine, napr. v Českej republike, keď prekročil maximálnu povolenú rýchlosť v obci 50 km/h. Samotná skutočnosť, že maximálna povolená rýchlosť v obci v Slovenskej republike a v Českej republike je 50 km/hod, pričom český vodič prekročil uvedenú rýchlosť, keď viedol motorové vozidlo v obci v Českej republike rýchlosťou 65 km/hod, ešte neznamená, že slovenský policajný orgán je oprávnený tento priestupok riešiť a prípadne aj uložiť sankciu za jeho spáchanie.

(26) Do ešte absurdnejšej situácie by sme sa dostali v prípade, ak by sa slovenský policajný orgán rozhodol začať priestupkové konanie pre dopravný priestupok zahraničného vodiča spáchaného v zahraničí preto, lebo ide o priestupok podľa slovenského zákona. Len z dôvodu, že konanie zahraničného vodiča je kvalifikované ako priestupok podľa slovenského právneho poriadku (napr. prekročenie maximálnej povolenej rýchlosti v obci) samo osebe automaticky neznamená, že predmetné konanie sa považuje za priestupok aj v inej, príslušnej jurisdikcii. Slovenské orgány verejnej moci nemôžu jednostranne nariaďovať a vnucovať svoje vlastné právne normy iným krajinám, naopak, je nevyhnutné dbať na riadne dodržiavanie právnych hraníc každej konkrétnej jurisdikcie. Povinnosť odstrániť obsah v Európskej únii v zmysle zákonov danej krajiny by nevyhnutne zasahovala do práv jednotlivcov vo všetkých ostatných krajinách, nad ktorými takýto orgán verejnej moci nemá právomoc.

(27) Je pravda, že aj v slovenskom právnom poriadku máme právne predpisy, ktoré majú extra-teritoriálnu pôsobnosť, ako napríklad zákon č. 300/2005 Z. z., Trestný zákon, v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ktorý umožňuje slovenským orgánom stíhať aj trestné činy spáchané mimo územia Slovenskej republiky, napríklad ak ho spáchali občania Slovenskej republiky. V takom prípade je však extra-teritorialita v príslušnom právnom predpise explicitne upravená, vid' napr. § 4 Trestného zákona.

(28) V tejto súvislosti poukazujeme aj na ustanovenie článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

(29) Keďže, ako sme uviedli vyššie, v tomto prípade žiaden právny predpis nezakladá právomoc Rady rozhodovať o porušení slovenských právnych predpisov mimo územia Slovenskej republiky, Rada takúto právomoc nemá a akékoľvek konanie vedené Radou, ktorého výsledkom by mohlo byť uloženie opatrenia pre domnelé porušenie právnych predpisov mimo územia Slovenskej republiky by bolo nepochybne protiústavným prekročením kompetencie tohto slovenského štátneho orgánu.

(30) Na tomto mieste opätovne zdôrazňujeme, že Predmetný príspevok bol zo strany spoločnosti Twitter International zneprístupnený v Slovenskej republike, t. j. požiadavke slovenského regulátora uplatnenej v Pôvodnom konaní bolo v plnom rozsahu vyhovené, a preto v Slovenskej republike Predmetným príspevkom v súčasnosti nedochádza k ohrozeniu alebo porušeniu žiadneho konkrétneho zákonom chráneného práva alebo verejného záujmu.“

K týmto argumentom účastníka konania je potrebné uviesť, že ako bolo uvedené vyššie, právomoc vnútroštátneho správneho orgánu (Rady) prijať opatrenie (rozhodnutie, resp. príkaz) voči položkám nelegálnemu obsahu, ktorý sú šírené účastníkom predmetného správneho konania na území Slovenskej republiky ako aj v iných členských štátoch Európskej únie, vyplýva z § 153 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. a Akt o digitálnych službách, Smernica o elektronickom obchode ani zákon č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode nepredstavujú prekážku uplatnenia tejto právomoci.

Ako už bolo uvedené vyššie, z odôvodnenia (recitálu) č. 38 Aktu o digitálnych službách vyplýva, že príkazy konať proti konkrétnym položkám nelegálneho, resp. nezákonnému obsahu vydané podľa čl. 9 Aktu o digitálnych službách „v zásade **neobmedzujú slobodu týchto poskytovateľov poskytovať služby cezhranične**“ a teda nejde o „obmedzenie slobody služieb informačnej spoločnosti z iného členského štátu“ v zmysle čl. 3 ods. 2 Smernice o elektronickom obchode (a teda nejde ani o odchýlenie sa od princípu krajiny pôvodu). Keďže rozhodnutie o odstránení konkrétnych položiek nelegálneho obsahu, resp. príkaz konať proti konkrétnym položkám nelegálnemu obsahu nie sú „obmedzením slobody poskytovania služieb informačnej spoločnosti z iného členského štátu“ v zmysle čl. 3 ods. 2 Smernice o elektronickom obchode (a teda nie sú ani odchýlením sa od princípu krajiny pôvodu), pri vydávaní rozhodnutí alebo príkazov na odstránenie jednotlivých položiek nelegálneho obsahu netreba postupovať podľa procedúry ustanovenej v čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice o elektronickom obchode.

Ako už bolo uvedené vyššie, možno podotknúť, že hoci sa rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci *Glawischnig* týka nariadenia odstránenia konkrétnych položiek nelegálneho obsahu z platformy na zdieľanie obsahu Facebook, ktoré boli na platformu uložené niektorým z používateľov platformy, Súdny dvor EÚ v rozhodnutí nespomenul ani nekonštatoval potrebu rešpektovať princíp krajiny pôvodu stanovený v čl. 3 ods. 2 Smernice o elektronickom obchode ani povinnosť členského štátu (resp. vnútroštátneho orgánu) postupovať podľa procedúry ustanovenej v čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice o elektronickom obchode, a pri rekapitulácii právneho rámca prípadu (práva Európskej únie) Súdny dvor EÚ citoval iba články 14, 15 a 18 Smernice o elektronickom obchode. Ako bolo tiež uvedené vyššie, možno podotknúť, že ani rakúsky Najvyšší súd (*Oberster Gerichtshof*), ktorý následne vo veci *Glawischnig* (o predbežnej otázke) a potvrdil povinnosť platformy Facebook odstrániť nelegálny obsah, neaplikoval princíp krajiny pôvodu a nepostupoval podľa procedúry ustanovenej v čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice o elektronickom obchode.

Ako už tiež bolo uvedené vyššie, napriek vyššie uvedenému však možno konštatovať, že hoci zo Smernice o elektronickom obchode ani z Aktu o digitálnych službách nevyplýva povinnosť Rady postupovať podľa procedúry ustanovenej v čl. 3 ods. 4 a 5 Smernice o elektronickom obchode, **sú splnené aj podmienky na odchýlenie sa od princípu krajiny pôvodu – a to z dôvodu existencie „naliehavého prípadu“ („in the case of urgency“) podľa čl. 3 ods. 5 Smernice o elektronickom obchode.** Aj z tohto dôvodu **nie je Rada povinná ešte pred vydaním rozhodnutia o odstránení predmetného príspevku postupovať podľa procedúry stanovenej v čl. 3 ods. 4 Smernice o elektronickom obchode.**

Ako bolo uvedené vyššie, **možnosť extra-teritoriálneho účinku** rozhodnutia o odstránení nelegálneho obsahu (vydaného v súlade s čl. 9 Aktu o digitálnych službách) potvrdzuje aj znenie čl. 9 ods. 2 písm. b) Aktu o digitálnych službách, ktorý výslovne ráta s tým, že správny orgán môže vymedziť územnú pôsobnosť rozhodnutia (príkazu) „na základe uplatniteľných pravidiel práva Únie ... vrátane charty a prípadne všeobecných zásad medzinárodného práva“, čiže nie iba na základe vnútroštátneho práva. Túto skutočnosť potvrdzuje aj odôvodnenie (recitál) č. 36 Aktu o digitálnych službách, v zmysle ktorého vnútroštátny správny orgán nemusí územnú pôsobnosť príkazu (napr. rozhodnutia) na odstránenie nelegálneho obsahu obmedziť iba na územie vydávajúceho štátu, ak nelegálnosť, resp. nezákonnosť obsahu vyplýva z práva Európskej únie alebo ak sa orgán vydávajúci príkaz domnieva, že ochrana práv si vyžaduje širšiu územnú pôsobnosť príkazu na odstránenie obsahu – v súlade s právom Európskej únie a medzinárodným právom. Možnosť extra-teritoriálneho účinku rozhodnutia, resp. príkazu na odstránenie položiek nelegálneho obsahu potvrdil aj Súdny dvor EÚ v rozhodnutí vo veci Glawischnig.

K aplikácii rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci C-18/18 Glawischnig-Piesczek v. Facebook Ireland Limited účastník konania uviedol:

„(31) Rada tiež uvádza, že právomoc vnútroštátneho orgánu prijať opatrenie voči nelegálnemu obsahu (príspevku), ktorý je šírený v iných krajinách, bola potvrdená aj rozhodnutím Súdneho dvora EÚ vo veci C-18/18 Glawischnig-Piesczek v. Facebook Ireland Limited z 3. októbra 2019. Súdny dvor EÚ v predmetnom rozhodnutí uviedol, že Smernica o elektronickom obchode, a najmä jej článok 15 ods. 1, sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby súd členského štátu mohol uložiť poskytovateľovi hostingu, aby odstránil informácie uvedené v príkaze alebo znemožnil k nim prístup na celosvetovej úrovni v rámci príslušného medzinárodného práva.

(32) V reakcii na túto argumentáciu Rady je potrebné zdôrazniť, že predmetné rozhodnutie Súdneho dvora EÚ hovorí o tom, že Smernica o elektronickom obchode nebráni tomu, aby súd členského štátu mohol uložiť povinnosť poskytovateľovi hostingu odstrániť protiprávny obsah na celosvetovej úrovni.

(33) Z uvedeného vyplýva, že predmetné súdne rozhodnutie sa týka rozhodnutia súdu členského štátu a nie rozhodnutia (opatrenia) správneho orgánu členského štátu, akým je v tomto prípade Rada. Keďže je zásadný rozdiel v postavení a právomoci súdov na jednej strane a správnych orgánov na strane druhej, je zrejmé, že predmetné rozhodnutie Súdneho dvora EÚ nie je možné použiť vo vzťahu k právomociam Rady, ktorá je správnym a nie súdnym orgánom v Slovenskej republike. Skutočnosť, že členské štáty priznávajú väčšiu váhu, význam a dôležitosť súdnym rozhodnutiam než správnym rozhodnutiam preukazuje aj to, že zatiaľ čo v oblasti uznávania a výkonu súdnych rozhodnutí boli na úrovni EÚ prijaté zásadné právne predpisy (napr. (i) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach alebo (ii) Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000), žiadna obdobná právna úprava smerujúca k vzájomnému uznávaniu a výkonu správnych rozhodnutí na úrovni EÚ prijatá nebola.

(34) Zároveň je tiež potrebné zdôrazniť, že predmetné rozhodnutie Súdneho dvora EÚ nezakladá právomoc Rady na prijímanie opatrení proti poskytovateľom služieb informačnej spoločnosti mimo územia Slovenskej republiky.

(35) Predmetné súdne rozhodnutie rovnako nepotvrdzuje, žeby Smernica o elektronickom obchode zakladala oprávnenie Rady na prijímanie opatrení proti poskytovateľom služieb informačnej spoločnosti v iných členských štátoch EÚ. Predmetné súdne rozhodnutie iba konštatuje, že Smernica o elektronickom obchode nebráni tomu, aby súd členského štátu uložil povinnosť odstrániť protiprávny obsah na celosvetovej úrovni, samozrejme za predpokladu, že oprávnenie prijímať také opatrenie

vyplýva súdu členského štátu z príslušného právneho predpisu a je zároveň v súlade s normami medzinárodného práva.

(36) Ak to teda zhrnieme, rozhodnutie Súdneho dvora EÚ veci C-18/18 *Glawischnig-Piesczek v. Facebook Ireland Limited* z 3. októbra 2019, na ktoré poukazuje Rada, nie je možné aplikovať na predmetnú vec, a to toho dôvodu, že (i) predmetné súdne rozhodnutie sa týka opatrenia súdu členského štátu EÚ a nie opatrenia správneho orgánu členského štátu EÚ (akým je aj Rada), a zároveň (ii) predmetné súdne rozhodnutie nezakladá ani nepotvrďuje právomoc Rady prijímať opatrenia proti poskytovateľom služieb informačnej spoločnosti mimo územia Slovenskej republiky.

(37) S poukazom na vyššie uvedené sme toho názoru, že Rada nemá právomoc rozhodovať o porušení právnych predpisov a prípadne obmedzovať poskytovanie služieb informačnej spoločnosti mimo územia Slovenskej republiky, a preto nemá právomoc ani na konanie a rozhodovanie vo veci domnelého porušenia právnych predpisov v inom členskom štáte EÚ v súvislosti s Predmetným príspevkom, ktorý je dostupný v iných členských štátoch EÚ okrem Slovenskej republiky.“

K týmto argumentom účastníka konania je potrebné uviesť, že ako bolo uvedené vyššie, z čl. 14 ods. 3 Smernice o elektronickom obchode, z odôvodnenia (recitálu) č. 45 Smernice o elektronickom obchode, z čl. 6 ods. 4 a z čl. 9 ods. 1 Aktu o digitálnych službách, ako aj z odôvodnení (recitálov) č. 31 a č. 36 Aktu o digitálnych službách jednoznačne vyplýva, že neexistuje žiadny rozdiel v rozsahu právomoci súdnych a správnych orgánov a že aj vnútroštátne správne orgány (napr. Rada) majú rovnakú právomoc nariadiť odstránenie nelegálneho obsahu s extra-teritoriálnym účinkom, rovnako ako vnútroštátne súdne orgány.

Ako bolo tiež uvedené vyššie, ani rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci *Glawischnig* nebráni vnútroštátnemu správne orgánu nariadiť rozhodnutie o odstránení nelegálneho obsahu s extra-teritoriálnym účinkom. To, že sa v rozhodnutí Súdneho dvora EÚ vo veci *Glawischnig* osobitne spomína čl. 18 ods. 1 Smernice o elektronickom obchode týkajúci sa súdnych konaní iniciovaných „obeťami“ porušenia predpisov, ktorým bola spôsobená „škoda“, teda neznamená, že by správne orgány členského štátu nemali rovnakú právomoc ako súdne orgány. Keďže konanie o predbežnej otázke pred Súdny dvorom EÚ bolo iniciované rakúskym súdom (pretože poškodená žalobkyňa sa obrátila na vnútroštátny rakúsky súd so žiadosťou o odstránenie nelegálneho obsahu z platformy *Facebook*, ktorý poškodzoval jej práva) je zrejmé, že Súdny dvor v rozhodnutí vo veci *Glawischnig* sa osobitne venoval právomoci vnútroštátnych súdnych orgánov nariadiť odstránenie nelegálneho obsahu s extra-teritoriálnym účinkom. Napokon, ods. 24 samotného rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci *Glawischnig* výslovne uvádza nasledovné: „V súlade s článkom 14 ods. 3 smernice 2000/31 v spojení s jej odôvodnením 45 to navyše znamená, že toto oslobodenie [poskytovateľa hostingu od zodpovednosti] nemá vplyv na možnosť vnútroštátnych súdnych alebo správnych orgánov požadovať, aby dotknutý poskytovateľ hostingu porušenie skončil alebo mu predchádzal, vrátane požiadavky odstrániť nezákonné informácie alebo znemožniť k nim prístup.“ Ani samotné rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci *Glawischnig* teda nerobí rozdiel medzi právomocou súdnych a správnych orgánov pri odstraňovaní nezákonného, resp. nelegálneho obsahu.

* * *

Z vyššie uvedeného vyplýva, že predmetný príspevok šírený na platforme „X“ (predtým *Twitter*) predstavuje **nelegálny obsah** v zmysle ustanovenia § 151 ods. 2. písm. a) a d) zákona č. 264/2022 Z. z. a šírenie predmetného príspevku **v iných členských štátoch Európskej únie** (okrem Slovenskej republiky) je **v rozpore s právnymi predpismi Európskej únie a s predpismi medzinárodného práva.**

Vzhľadom na skutočnosť, že predmetný príspevok bol zneprístupnený iba na území Slovenskej republiky a je stále dostupný v iných členských štátoch Európskej únie, ide o pretrvávajúce porušovanie vyššie uvedených právnych predpisov práva Európskej únie a medzinárodného práva.

Záver:

Vzhľadom na všetky uvedené tvrdenia navrhujeme Rade, aby prijala uznesenie v zmysle vyššie uvedeného návrhu.